

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Vina št. 105.241.

JUTRO

Naša vojska v Pragi

**Sijajni nastopi Sokolstva v telovadbi in lahkoatlet-
skih panogah — Veličasten sprejem naše in ru-
munske vojske**

Praga, 4. julija. h. Današnji drugi glavni dan v okviru vsesokolskega zleta ni bil nič manj veličasten kakor včerajšnji. Od ranega jutra do večera so nastopali Sokoli v raznih lahkoatletskih, plavalnih in telovadnih tekmovalnih. Nekatere skupine so nastopale na telovadišču, druge drugod. Po mestu se je razgibala množica, da se je zdelo, kakor da so vsi ljudje ne prestando na ulicah. Prav poseben značaj so dobile praške ulice s prihodom zastopnikov bratske jugoslovenske in rumunske vojske, ki se sedaj izprehajajo med praško publiko.

Danes dopoldne je prispel na Wilsonov kolodvor vlak

z delegacijama jugoslovenske in rumunske vojske

Pred postajo je bila postavljena četa 5. praškega pešpolka T. G. Masaryka z godbo in polkovno zastavo pod poveljstvom polkovnika Kloudega. Na peronu so pričakovali jugoslovenske in rumunske vojaške zastopnike, diplomatske kroge, ČOS, raznih korporacij in uradov ter stanov. Na čelnik generalnega štaba Sirovi, generalni inšpektor vojske Podhajski, general Sidlik, general Brchala, praški divizionar Klečanka, načelnik jugoslovenskega generalnega štaba general Milovanović s spremstvom, kot zastopnika SKJ oba podstaristi Gangl in Paunković ter generalni konzul Bradanović.

Vlak je privozil na Wilsonovo postajo kmalu po 9. uri. Jugoslovensko vojaško ekspedicijsko je vodil general Knežević, ki je podal raport načelniku češkoslovaškega generalnega štaba. Z jugoslovensko ekspedicijsko je prispel tudi poveljnik 21. pešpolka polkovnik Pacak, nadalje polkovnik Ivanović, za dobrovoljce pa slepi podpolkovnik Lovrić in Jojović v črnogorski narodni noši.

Jugoslovenski častniški zbor je skupno s češkoslovaškim odšel k rumunskemu delu vlaka, kjer so pozdravili zastopnike rumunske vojske.

Obe ekspedicijski sta v spremstvu Češkoslovakov odšli na Hooverovo cesto pred postajo kjer jih je sprejela silna množica občinstva. Obe ekspedicijski, ki štejeta vsaka po 650 vojakov, sta krenili nato po praških ulicah, kjer jih je množica, ki je tvorila špalir in ki jo je bilo na deset tisoce, sprejela z burnimi ovacijami.

Praški večerni listi na kratko ugotavljajo, da Praga ni še nikoli doživela takšnih svečanosti, kakor so se vršile danes ko so sprejeli zastopnike vojske obeh bratrh zavezniških držav. Zares od takrat, ko so se češkoslovaški legionarji vrnili v domovino, Praga še ni videla tako ganljivih prizorov slovanskega bratstva.

K večeršnjemu poročilu o prisostvovalni diplomatskega zbora na zletišču je treba pripomniti, da ob nemški, avstrijski in madžarski poslaniki odrekli svojo udeležbo. Med raznimi deputacijami iz vsega sveta je zanimivo, da se zabeleži deputacija „Jungerbanda der Gärtner“ iz Draždan, ki je včeraj posetila predsednika Masaryka v njegovem salonu in mu izročila šopek rdečih rož.

Zanimivo je tudi, da je prišel v Prago 64 let stari Sokol, oče desetih otrok. Prispel je s kotlom in je prepotoval 320 km v 29 urah. Ime mu je František Holman in je po poklicu mizar, doma iz Stražnice v vzhodni Moravski. Prišel je prvi v Prago in se ni mogel načuditi ogromnemu prometu in silnemu stadonu.

Vsi češki listi poročajo, da so ljubljanski in beograjski listi z velikim navdušenjem beležili dogodke na zletu in da so zlet označili kot največji dogodek slovanskega sveta v zadnji dobi. Tudi francoski tisk ima svoje posebne poročevalce, ki mu pošiljajo natančna poročila o zletu in priporočajo, da se zletu pridruži tudi telovadnih nastopov in silno organizacijo zleta.

Ob priliki današnjega ameriškega državnega praznika so češki Sokoli, ki so prispeli iz Amerike na sokolski zlet, položili

venec pred Wilsonov spomenik

Nato so odkorakali na Masarykovo obalo kjer jih je pričakovala vojaška godba, s katero so nato odšli na Petrinj, kjer so razvili ameriško zastavo. Po mestu jim je občinstvo prirejalo silne ovacije.

Dopoldne sta se vršili tudi dve nogometni tekmi. Gostovala sta „Levski“ iz Sofije in „Hajduk“ iz Splita. Rezultati so naslednji: Bohemia : Levski 2 : 1. Hajduk : Sparta prvi polčas 3 : 1. Tekma se se nadaljuje in se zdi, da se bo v najslabšem primeru zaključila z izravnanim rezultatom.

Ob 19.30 je prispela iz Karlovih Varov ekspedicijska 45 avtomobilov ljubljanskega Avtokluba

Danes ob 11.30 je s češkim letalom pristal v Pragi oficijelni delegat jugoslovenske vlade, šef kabineta ministra za telekomunikacije Badić s soprogom, ki je prispel s seboj odklonjanja za češkoslovaške Sokole. Minister za telesno vzgojo dr. Kraljević prispe v Prago jutri dopoldne.

Danes ob 12. je šef tiskovnega urada pri zunanjem ministrstvu Hajek priredil za zastopnikom inozemskega tiska slavnostni obed, ki se ga je udeležil tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je izrekel vsem 120 zastopnikom zunanjega ti-

ska dobrodošlico. Med novinarji je bilo tudi šest Jugoslovenov.

Tekmovanja na zletišču

Na zletišču se je danes znova zbralo okrog 150.000 ljudi. Organizacija in disciplina prireditve sta bili brez primera. Edino vzornemu redu se je zahvaliti, da se je izčrpal pravočasno ves občinski program. Člani so tekmovali v srednjem odledku. Nastopilo je 80 vrst, med njimi štiri jugoslovenske, in sicer vrste iz Sarajeva, Zemuna, Beograda in kranjske župe, dve poljski vrsti (Varšava, Slasko) in dve vrsti češkoslovaških Sokolov iz Amerike. Tekmovali so na štirih orodjih, v prostih vajah in lahki atletiki. Tekmovalci so bili izredno skrbno pripravljani. Naše vrste so zbujale splošno simpatijo.

Članice so tekmoval v nižjem odledku. Tekmovalo je nad 600 članov. Pri teh tekmah je sodelovala tudi vrsta gorenske sokolske župe.

Naslednje tekmovalje je bil desetoboj za člane. Tekmovali so v teku na 100 m, skoku v daljino metu krogla, skoku v višino in teku na 400 m. Nato je bilo tekmovalje prikleno in se jutri zaključi s tekom z zaprekami na 110 m, z metom diska, skokom ob palici, metom kopja in tekom na 1500 m. Dosedanji rezultati so prav dobri.

Danes so se pričele tudi tekme v 18 različnih lahkoatletskih disciplinah. Tudi te tekme se bodo jutri nadaljevale. Rezultati dosedanjega tekmovanja so odlični.

Razen teh tekmovalj, ki so se vršila na zletišču, so se pričele v bazenu na Barandovo plavalne tekme in skoki v vodo. Vršila so se tudi strelska in teniška tekmovalja. Rezultati vseh teh tekem bodo objavljeni pri javni telovadbi jutri popoldne.

Tri ure pred začetkom javnih nastopov so se pričele polni tribune za občinstvo, ki je potrpeljivo čakalo na pričetek. Današnjemu nastopu Sokolstva je prisostvoval tudi bivši predsednik češkoslovaške vlade Švehla, kar je zbudilo splošno pozornost, ker je bil danes čas bolan in izlezel sedaj prav dobro. Navzoč je bil tudi predsednik vlade Udržal, zunanji minister dr. Beneš s soprogom, nekateri drugi člani vlade in češkoslovaški poslaniki v Londonu, sin predsednika republike Jan Masaryk.

Javni nastopi so nudili veličasten pogled. Točno ob pol 3. je strel iz topa naznanil začetek. Zavesa pred vhom na zletišče so se razmaknile in med sviranjem godbe v paviljonu so se zile široke fronte sokolskih borcev v areno. Godba je zaigrala koračnico, ko so se čete stopile na plano.

silna reka se je valila pred tribune

in se razvrstila. Člani so danes prekosili sami sebe. Prosle vaje so izvajali tako krasno, da so se tisočglave množice razvlele v ekstazo. Sprito silnega ploskanja se ni čula niti godba. Vtis kolektivnega nastopa je bil močnejši.

Za člani so nastopile članice. Sodelovale so tudi druge telovadke, ki bi sicer ne mogle priti na vrsto zaradi preobširnega programa. Kakor včerajšnje vaje, so bile tudi današnje vaje izredno lepe, še posebno, ker je solnce izzvalo močnejše refleksije barv.

Nastopili so tudi naši Sokoli, 248 po številu, v pisanih narodnih nošah, v kolonah. Vihar navdušenja je sprejel ta nastop in ni ponehal, dokler so trajale vaje, ki jih je sestavljal br. Janković v harmoniji z jugoslovenskimi narodnimi pesmimi. Vaje so se zaključile z državno himno. Množica jih je sprejela tudi ob koncu izredno simpatično.

Nato so nastopile poljske Sokolice pod vodstvom načelnice sestre Zamojske. Prikorakale so pred glavno tribuno. Bilo jih je 64. Nastopile so v trislopnih kolonah in izvajale lepe telovadne lekcije. Ob zaključku so podale poljske narodne pleske, ki jih je publika navdušeno sprejela.

Kot naslednji so nastopili

rumunski gimnasti

s svojo zastavo. Godba je odigrala rumunsko državno himno. Telovadci so podajali enostavne vaje, nastopili so v treh prestopih, v sredi vsakega prestopa je bila po ena telovadka. Nastopili so tudi na bradli kot poedini in v skupinah. Za Rumuni so nastopili finski telovadci, krasnih, elegantnih postav. Godba je zaigrala finsko državno himno. Nastopili so s prostimi vajami in nato prešli na konje in nato še na bradilo. Najtežje vaje so podali vzorno in elegantno tako, da so želi viharne aplavze občinstva.

Sledila je

štafeta članic

Ta točka je bila pričakovana z veliko napetostjo, ker je odločila prvenstvo sokolskih okrajev. V štafeti tekli 12 x 75 m, katerega proga je bila začrtana ob robu telovadišča, so zmagale bele (praški okraj) pred zelenimi (zapadna Moravska) in rdečimi (severozapad). Zmagale so z veliko diferenco.

Danes popoldne so nastopili tudi starejši člani, ki jih je bilo 5000. Razvrstili so se v slavnostnih krogih in šest velikih karelov, pred vsemi štirimi tribunami. Že njihov nastop je bil zelo precizen. V sredo karela je stopil nato starosta poljskega Sokola Zamejsky, ki je v imenu poljskih Sokolov iz Amerike odklonil prapor ČOS in starostu br. dr. Bukovsky. Godba je sviralala tedaj ameriško in češkoslovaško himno. Starejši bratje, med katerimi so bili tudi silovisti strati, so nato precizno podali proste vaje, ki jih je sestavljal dr. Tyrš za prvi vsesokolski zlet, ki se je vršil leta 1882. Vaje so bile enostavne, vendar se že iz njih prepoznajo temelji, na katerih stoji ves današnji sistem prostih vaj. Pogled na rdeče morje srajc, starih Sokolov, je bil izreden. Publika se je oddolžila stari sokolski gardi z viharimi ovacijami.

Telovadni program, se je nadaljeval z na-

PAPENOV PROTIPTEDLOGI

**Nemčija pripravljena plačevati 10 let po 160 milijonov zlatih mark
letno — Mirnejše razporeženje na konferenci**

Lausanne 4. julija. dč. Včeraj ob 9. dopoldne je nemški državni kancelar Papen posejtil Macdonalda, ki mu je sporočil sklepe upniških držav. Po večini so bili nemški delegati o njih obveščeni že prej. Državni kancelar Papen je takoj opozoril na točko, s katerimi se nemška delegacija ne strinja. Nemški ugovor se tiče predvsem višine zahtevane odškodnine za reparacije, zveze med reparacijami in vojnimi dolgi, kakor tudi roka moratorija, ki naj bi se dovolil Nemčiji. Zaleval je, naj bi se Nemčiji dovolil čim daljši rok, preden začne plačevati dogovorjeno odškodnino, nadalje končno ureditev reparacijskega vprašanja in čim manjšo odmero končne odškodnine, predvsem pa, da se vstelo s Hooverim moratorijem odgodena plačila v višini skoro 2 milijard mark, ki jih upniške države niso sprejele v svoj načrt o končni ureditvi reparacij.

Macdonald je izjavil, da predstavlja predlog upniških držav celoto, pripomnil pa je, da se mora o spremembah posameznih dolob razpravljati. Zato je zaprosil nemško delegacijo, naj sporoči svoje pripombe k načrtu.

Nemški delegati so včeraj ob 5. popoldne predložili svoje protipredloge, nakar so se zastopniki upniških držav ponovno sestali.

Nemški protipredlogi navajajo naslednje štiri točke: 1.) Nemčija plača na leto le 160 milijonov zlatih mark. Plačila bo vršila 10 let. 2.) Tečaj nemških obveznic se zadržuje. 3.) Nemška plačila ne gredo na račun reparacij po versailleski pogodbi, nego kot nemški prispevek v fond za gospodarsko obnovo Evrope. 4.) Upniki ratificirajo takoj pogodbo, sestavljeno na osnovi teh predlogov.

Nemški predlogi, o katerih se je govorilo že v soboto, so napravili globok vtis na delegacije, zbrane v Lausanni. Posebno francoska delegacija je bila zelo presenečena in so nanjo nemški predlogi učinkovali kakor bomba.

Danes se presoja položaj nekoliko bolj mirno, ker se pretekli noč strokovnjaki po-

sameznih delegacij proučili od sobote do danes nekoliko izboljšane nemške predloge.

Zdi se, da so predlogi sužestivno učinkovali zlasti na zastopnike malih upnikov, ki jim je na tem, da se doseže sporazum. Gospodarske in politične razmere vzhodnih držav Evrope so zelo napete in njihove vlade nikakor ne žele, da bi se zaključila konferenca v Lausanni brez vsakršnega rezultata.

Nemška zahteva o ukinitvi reparacij in črtanju 8. člena versailleske pogodbe, je našla v angleških krogih gotovo razumevanje in pravico, da se da to pravno docela utemeljiti. Francoski politični krogi so drugačnega mnenja in so proti črtanju 8. člena versailleske pogodbe, ker je Nemčija pripravljena plačati vse prejšnje vsole. Zlasti so francoski politični krogi proti temu, da bi se s črtanjem 8. člena versailleske pogodbe istočasno črtal tudi člen 231., ki določa, da je Nemčija odgovorna za vojno škodo. Nemčija zahteva končno podaljšanje moratorija od 3 na 6 let. Francozi se temu protivio in zahtevajo krajši moratorijski rok, zdi se pa, da bo prišlo še ta teden do definitivnih zaključkov in do končnega sporazuma. Pručeni krogi napovedujejo, da bo sporazum dosežen že v četrtek.

Poznanja, ki se danes nadaljevala. Predsednik angleške vlade Macdonald je zaradi tega odložil svoj odhod in bo ostal še nekaj dni v Lausanni, da odstrani zadnje zapreke za sporazum. Konferenčni krogi sodijo, da bo tudi Herriotu položaj v Parizu omogočil takojšen povratek v Lausanne.

Na današnji seji delegatov petih držav upne se je poudarjala želja, da se vztraja pri vsoti 4 milijard, ki se je najorej predlagala od protistranke, da na se upošteva tudi nemško stališče, o katerem se misli, da se o njem delno more razpravljati. O poteku včerajšnjih razgovorov se doznava, da v resnici ni šlo za protipredloge, temveč za velikopotezno izmenjavo misli. V tem razgovoru so z nemške strani opozorili, da ponudba Mac-

donalda sicer ni sprejemljiva, da pa ni izključena dosega načelnega sporazuma. Gotova vsota se ni ponudila, temveč se je le na vprašanje, kaj bi mogla Nemčija prevzeti, odgovorilo, da bi se dalo govoriti o vsoti 2 milijard, ako bi se izpolnili gotovi pogoji.

Francoski pomisleki

Lausanne, 4. julija. s. V krogih konference izjavljajo, da je francoska delegacija prejela od ministrskega predsednika Herriota brzojavko, ki v glavnem odklanja nove nemške predloge. Glede na pavšalno vsoto dveh milijard zlatih mark, ki bi jih bila Nemčija pripravljena plačati, izjavljajo, da vsebuje tudi za čas Hooverovega moratorija odgodena nemška plačila, ne vsebuje pa obresti in izplačila Dawesovega in Youngovega posojila, tudi ne belgijskega dogovora glede marke in mixed claims za zasedbene stroške. Opozorjajo, da znašajo odgodena Hooverova plačila s francoskim delom približno 1,9 milijarde in da bi morala plačati Nemčija na novo samo 100 milijonov. Proti temu obstoja na francoski strani najstrožja opozicija. Glede ostalih spornih točk se zdi, da se je dosegel obširen sporazum, ki obstoji v tem, da bi novi dogovor stopil na mesto Youngovega načrta in tudi čl. 8. versailleske mirovne pogodbe. Zapraka v vprašanju vojnih dolgov je bila baie rešena zadovoljivo za Nemčijo. Tudi zapraka glede varnostne klavzule se more smatrati za rešeno s tem, da se misli na sporazumno formulo, v kateri bi se enostavno izjavilo, da imajo podpisane države predložiti lausanski dogovor svojim parlamentom v ratifikacijo, ne da bi bile z njimi zvezani posebni pogoji ali posebni roki. Menijo, da se bo do torka dosegel sporazum. Podpis nove lausanske pogodbe bi se nato izvršil v sredo, nakar se bo obhvalila na svečani javni seji.

Prva seja nove vlade

Beograd, 4. julija. AA. Danes popoldne ob 17. do 19.15 se je vršila pod predsedništvom predsednika ministrskega sveta dr. Milana Sršića seja ministrskega sveta.

Nova bana za primorsko in zetsko banovino

Beograd, 4. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrstva je dr. Ivo Tartaglia, ban primorske banovine, na lastno prošnjo razrešen svoje dolžnosti.

Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta je upokojen g. Uroš Krulj, ban zetske banovine.

Beograd, 4. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta je postavljen za bana zetske banovine dr. Aleksa Stanišić, senator in bivši minister iz Beograda, za bana primorske banovine pa dr. Josip Jahanović, vrhovni inšpektor pri predsedništvu ministrskega sveta.

Namestnik ministra dvora

Beograd, 4. julija. M. Začasnega vršila dolžnosti ministra dvora je imenovan dosedanj poslanik v Bukarešti g. Colak Antić.

Ostavka na senatorski mandat

Beograd, 4. julija. p. Senator dr. Benjamin Superina je podal ostavko na svoj senatorski mandat.

Skavtske tekme v Zagrebu

Zagreb, 4. julija. n. Danes dopoldne so si skavti, zbrani na svojem drugem taboru, ogledali mesto in kulturne ustanove, nekateri pa so trenirali razne vaje za tekme, ki so se pričele ob 16. Tekmovali so danes v hoji in teku. Zvečer so priglali taboriščni ogenj. Jutri ob 10. dopoldne prireditelj iziet v Sombor, kjer bodo tekmovali v plavanju, ob 15. pa bodo v taboru tekme z volley-ballom in v natezanju vrvi. V sredo ob 15. bodo lahkoatletska tekmovalja na igrišču Haska. Istea dne zvečer se taborjenje zaključi z velikim kresom in z razdelitvijo nagrad. Zaključnim svečanostim bodo prisostvovali tudi zastopniki oblasti, društev in občinstva.

Kongres gledaliških igralcev

Beograd, 4. julija. p. Danes je bil v dvorani Narodnega gledališča v Beogradu kongres Udruženja gledaliških igralcev. Ljubljano zastopa na kongresu predsednik ljubljanske sekcije g. Drenovec. S kongresa, ki mu predseduje g. Bošković, so bili poslani pozdravni brzojavi Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in prosvetnemu ministru. Po svečani otvoritvi je kongres takoj prešel na razpravo o poslovnem poročilu uprave ter je izglasoval dosedanj upravi zaupnico. Nato so bile izvoljene posamezne sekcije, ki razpravljajo o strokovnih in stanovskih zadevah. Posebno važnost polagajo na delo sekcije, ki proučuje načrt zakona o pokojninskem fondu gledaliških igralcev. Kongres bo najbrže jutri popoldne končal svoje delo.

Velike poplave v Ameriki

San Antonio (Texas), 4. julija. s. Na južnozapačnem ozemlju Texasa je prišlo do velikih poplav. Ki so doslej zahtevale 9 smrtnih žrtve. Dosedanja škoda čenjo na p.1 milijona dolarjev.

Avstrija dobi posojilo

Izplačano bo šele v začetku septembra — Podaljšanje kratkoročnih kreditov Angleške banke in banke za mednarodna plačila

Dunaj, 4. julija. d. Zvezni kancelar dr. Dollfuss in predsednik Narodne banke dr. Kienböck sta se vrnila iz Lausanne na Dunaj. Po dogovoru, sklenjenem v Lausanni, bo avstrijsko posojilo izplačano v začetku septembra, ker se ratifikacija pogodb za posojilo v udeleženi državah ne more prej izvesti. Da se Avstriji pomaga do tega časa, je bilo v Lausanni sklenjeno s pristankom merodajnih krogov, da se podaljšajo kratkoročni krediti Angleške banke in banke za mednarodna plačila, ki potekajo 15. julija. S tem je odstranjena ena največjih finančnih težkoč, ki bi mogla zadeti Avstrijo. Merodajni krogi izjavljajo, da se je z zagotovilom posojila položaj v Avstriji v toliko razjasnil, da ni treba več računati s proglavitvijo transfernega moratorija. Danes je zvezni kancelar dr. Dollfuss poročal ministrskemu svetu o lausannskih dogovorih. Podrobnejša razprava o tem se bo vršila v glavnem odboru Narodnega sveta v sredo ali četrtek.

Posojilo ne bo investicijsko in zato ne bo služilo za kritje proračunskega primanjkljaja ali pa za javna dela. Gre izključno za devizni kredit, da se podpre valuta in prepreči transferni moratorij. Od vsote 300 milijonov šilingov bodo porabili 190 milijonov za prenosno obeh kratkoročnih kreditov v dolgoročne. To pomeni že zato veliko olajšavo, ker se

stopom 80 Sokolov pod vodstvom načelnika br. Fazanovića. Podal je lepe proste vaje v razstopu, ki so se nazadnje diferencirale v raznoterosti v dvostopih. Izvedba je bila skladna. Poljski so želi velik aplavz.

Nato so nastopili še

člani in članice zagrebške sokolske župe

s krasnimi ritmičnimi vajami, ki jih je sestavljal br. Janković po glasbi Hana. Nastopili so v enajst zastopih. Njehov uspeh je bil popoln. Sledila je nato še razglasitev zmagovalcev pri tekmah, ki so se vršile 2. julija, nakar se je kot zaključek šestič izvedla krasna scena „Tyršev senz“.

Zvečer ob 9. se je vršila na jugoslovenskem poslanstvu recepcija pri poslancu dr. Grisogonu na čast vsem odličnim gostom, ki prisostvujejo sokolskim slavnostim.

Poklonitev prezidentu Masaryku

Ob pol 11. dopoldne se je vseslovansko sokolstvo poklonilo predsedniku Masaryku v zgodovinski dvorani kralja Vladislava na Hradčanih, ki je ena največjih v Evropi. Tu so se zbrali zastopniki vseh sokolskih organizacij, češkoslovaške, jugoslovenske, poljske, ruske, lužiških Srbov, bolgarskih Junakov ter mednarodne gimnastične federacije. Navzoč je bil tudi ves diplomatski zbor, člani češkoslovaške vlade in predstavniki češkoslovaških najvišjih uradov. Ko je prišel v dvorano predsednik Masaryk, so izbruhnile burne ovacije, ki se dolgo časa niso hotele poleči. Ko je stopil starosta ČOS dr. Bukovsky pred predsednika Masaryka, je nastala grobna tišina. Starosta dr. Bukovsky je pozdravil predsednika Masaryka z naslednjimi besedami:

Gospod predsednik! Pozdravljam vas najiskrenejše, hočem vam predstaviti naše Sokole, ki so sodelovali pri organizaciji veličastnega zleta, nadalje naše brate Jugoslovane, Poljake in sploh vse Sokole, ki sodelujejo z nami. Sokoli so hoteli pokazati s sedanjim zletom sebi, narodu, slovstvu in vsemu svetu, da tudi v izredno težkih razmerah, v katerih živimo, verujemo v svobodo in ideale, katere branimo od Tyrševih časov dalje. Naš Sokol je hotel pokazati smisel sokolskih idej kakor tudi, da se postavljajo brezpogojno v službo svoje države in svobode, da hoče biti jedro naroda, da bo širil misel zedinjenja vseh narodnih sil kljub vsem nepravilam in težavam in da bo čuval svobodo naroda.

Predsednik Masaryk se je zahvalil z ginjnim glasom in s solzami v očeh ter je podaril ČOS dprni kip dr. Tyrša. V svojem odgovoru je predsednik Masaryk poudarjal svojo radost, ker vidi zbrane skupaj zastopnike vsega slovanskega sokolstva. Vi Sokoli, je dejal, razmišljajte o potih, po katerih bi učinkovito zedinili vse Slovane za skupen cilj. Jaz vidim v tem, kar je že naš kolar videl: Slovan se imenuje človek.

Nato je starosta ČOS dr. Bukovsky predstavil predsedniku Masaryku vodstvo češkoslovaškega sokolstva, zletne odbore, diplomate, funkcionarje vseh čeških in slovaških žup, zastopnike ruskega sokolstva, starešinstvo SKJ, E. Gngla; Paunkovića in Sretenovića ter delegacije vseh jugoslovenskih sokolskih žup in nato ameriške Čeha.

Poklonitev vsega slovanskega sokolstva predsedniku Masaryku je izvenela v veličastno manifestacijo za edinstvo vseh Slovanov ter je zapustila pri udeleženci najgloblje neizbrisne vtise.

Naši kraji in ljudje

Sokolski in drugi predstavniki pri slavnostih v Pragi

Od leve na desno: praški primator-župan dr. Baxa, starosta Češke obce sokolske dr. Bukovsky, podstarešina SKJ Gangl in Paunković, načelnik SKJ Bajželj, minister Viškovsky in na desni francoski general Fauchet. Zbrani so pred Staromestno zbornico.

Vojvoda Lune na zadnji poti

Znani četniški vojvoda je padel kot žrtev neumljivega naključja

Beograd, 4. julija. Poročali smo, kako tragično je končalo življenje našega kolodvorskega funkcionar četniškega udruženja, Dragomir Jovanović, ki si je v dobi krvavih srbskih bojev za svobodo pridobil priimek vojvoda Lune, vsej naši javnosti pa je postal splošno znan po krvavih dogodkih v skupščini 20. junija 1928. Nekdanji poslanec Jovanović, izvoljen septembra 1927 na listi bivše demokratske (Davidovićeve) stranke je bil soobtoženec Punše Račića, na glavni razpravi pa oproščen. Tragično njegove smrti je ob njegovi krsti kratko in točno označil predsednik miske občine inž. Čavdarević, ko je dejal: Zla usoda je hotela, da nisi postal žrtev herojstva, temveč žrtev popolnoma neumljivega naključja.

Po izpovedbah verodostojnih prič, v prvi vrsti predsednika četniške organizacije Koste Pečanca, tajnika organizacije Antica ter pomočnika komisarja železniške policije Mirka Jevtića v Nišu se je usodno naključje odigralo na naslednji način: Jovanović-Lune, njegova soproga in Kosta Pečanca so prispeli v Niš z vlakom ob 3.50 in posadki, ki je odnesel prtljago iz vagona, je na peronu obvestil Jovanovića, da hočejo prtljago pregledati na trošarskim oddelku. Jovanović-Lune je takoj stopil tja ter začel razlagati, da nima ničesar, kar bi bilo povzročeno trošarini in da so v prtljagi samo razni spisi in drugo, kar je potrebno za četniško zborovanje.

Polijski agent Stevan Protić, ki je imel tedaj službo na postaji pa se ni zmenil za ugovor ter je sam raztrgal omot nekega paketa. Jovanović-Lune je pristopil k njemu, mu najprej pokazal spise, ki so gledali iz raztrganega omota, potem mu povedal, kdo je, a ker se agent za to ni zmenil in ker najbrže tudi ni opazil opozorilnih znamenj, ki so mu jih dajali zadaj stoječi, ter je še naprej brskal po prtljagi in pri tem Jovanovića odrival, se je ta zelo razburil ter agenta s svojo aktovko udaril po glavi.

Pri iskanju sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danksi ter pri končnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in katarju mehurja. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

vi. Agent je nato Jovanovića pred mnogimi ljudmi v čakalnici močno udaril v lice, Jovanović pa je planil nanj, ga zgrabil za obleko na prsih in odrinil v najbližji kot. Agent je pri tem padel preko neke klopi,

med padcem pa je s prosto roko izlekel revolver in sprožil. Ob strelu so priskočili takoj Pečanca, policijski uradnik, Jovanovića žena in še nekateri drugi, nesrečni Jovanović-Lune pa se je zgrabil za prsa ter se s kratkim vzklikom zgrudil na tla. Strel mu je presekao pljuča in v par minutah je bil mrtev. V čakalnici je nastala silna zmeda, policijski agent Protić pa je z revolverjem v roki tekel ven naravnost h komisarju policije, kateremu je izročil revolver z besedami: »Nekega človeka sem ustrelil v trošarskem oddelku.«

Vojvoda Kosta Pečanca je takoj po tragičnem dogodku kategorično izjavil, da je prišlo do uboja po golem naključju in popolnoma nepričakovano. Kakor že rečeno, je bil Kosta Pečanca najbližja priča dogodka ter je vse videl in vse čul, kar se je izšlo sicer prav naglo.

Dragomir Jovanović je bil ožen na prvi vrsti oter v domu oblastnega odbora Narodne Odrbane in se je okrog njegove krste zbralo poleg četniških tovarišev mnogo meščanstva z zastopniki oblastev in vseh društev na čelu. Velikasten je bil prevoz trupla na kolodvor. Od mrtvega tovariša se je v imenu četnikov poslovil največ prijatelj in bojni tovariš g. Kančič, policijski komisar iz Caribroda, za njim pa je govoril niški predsednik občine inž. Čav-

darević, ki je med drugim dejal: »Dragi naš vojvoda! Svoje življenje si posvetil domovini, kadar pa si kaj pogrešil, si bil žrtev svojega burnega temperamenta. Najbolj tragična pa je tvoja usoda zaradi tega ker nisi postal žrtev junaštva, temveč žrtev neumljivega naključja.« — V Vrnjački banji pa je, preden so prenesli krsto v tamnošnje cerkev, govoril četniški vojvoda Kosta Pečanca, ki je globoko ganjen dejal: »Lune, jaz in še mnogi drugi si res nismo mislili, da bomo umrli naravne smrti. Čudno bi se nam to zdelo. Nerazumljivo strašno tragično pa je tole: Milijoni strel so se brneli okrog njegove glave, padel pa je sedaj v najlepših letih v osvobodni domovini od enega samega, sproženega od nerazsodnega človeka...«

Take in podobne besede so globoko ganile množične spremljevalce pokojnega četnika na zadnji poti, katero je moral nastopiti, star komaj 37 let. Sedem dolgih let je preživel Dragomir Jovanović-Lune v četniški in vojaški službi za domovino. Nešteto krat je tvegaval življenje ter je splošno slovel po svoji hrabrosti in požrtvovalnosti.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejša in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Otrok je z jekom rešil družino iz ognja

Sodražica, 4. julija.

V soboto zvečer je nastal požar pri posestniku Ivanu Bartolu na Vinicah. Upepelil je stanovanjsko hišo z vsem inventarjem, tako da se ni dalo razen prašičev ničesar rešiti. Gospodar je bil ta večer odsoten, ostali domači so pa že vsi spali. Dušilni dim je predramil enega izmed otrok, ki je z jekom prebudil ostale iz trdnega spanja, da so se še pravočasno rešili skozi okna. Besni plameni so na mah objeli vse poslopje, ki je bilo krito z lesenimi desicami.

Požar je ožaril nebo, da je bilo že od daleč opazati nesrečo. Gasilci iz Zamočca, Slatneke, Vinic in Sodražice so bili hitro na mestu. Ker je hiša stala bolj na samem, ni bilo pričakovati še hujšega ter so gasilci obvarovali ostala poslopja v vasi. Prizadeti posestnik je zavarovan le za malenkosten znesek, in je zato potreben podpore ostalih vaščanov in občanov. Požar je gotovo nastal zaradi neprevidnosti v kuhinji.

Slavnostna otvoritev doma na Menini

Kamnik, 4. julija.

Doslej skoro neznana in skromna Menina je v nedeljo doživela svoj praznik. Ze v soboto zvečer je prišlo na planino veliko število izletnikov, da prisostvujejo otvoritvi ponosnega planinskega poslopja, ki je bilo okrašeno z venci in planinskim cvetjem. Na zavrtni prostorni terasi je bila postavljena cela vrsta mlajev, na naterih so plapolale trobojnice. Na hribu nad domom so izletniki zakurili več kresov, ki so svetili daleč naokoli, v pozno noč pa je odmevala vesela planinska pesem. V nedeljo so že zarana pričeli prihajati na planino številni izletniki iz Gornjegrajske in Tuhijske doline, iz Kamnika in Ljubljane se jih je pripeljalo dva nabito polna avtobusa. Prišlo je tudi precej izletnikov iz Litije, Vranskega in iz še oddaljenejših krajev. Do 10. ure se je zbralo na planini do 1000 ljudi.

Slovesnost se je pričela z blagoslovitvijo doma in mašo, katero je čital gvardijan profesor dr. p. Hadrijan Kokol iz Kamnika. Imel je lep, slavnosti primeren govor. Po maši je stopil pred svečano razpoložene planince predsednik sreskega kmetijskega odbora neveljski župan gospod Ferdinand Novak, ki je pozdravil množico izletnikov, imenoma pa zlasti zastopnika g. bana, šefa oddelka za agrarne operacije g. dr. Miroslava Lukana, inšpektorja agrarnih operacij g. inž. Alfonza Pirca, sreskega načelnika iz Gornje grada, zastopnika sreskega načelnika iz Kamnika g. komisarja Praha, poštne direktorja g. dr. Gregorčiča, g. podpolkovnika Antona Sablačana, zastopnika SPD g. dr. Arnošta Brileja, zastopnika podružnice SPD g. Mrnuha, predsednika sreskega

planšarskega odbora g. Karla Prelesnika, predsednika kamniškega lovškega društva g. Antona Stergarja, zastopnika LZSP gospoda Vladimira Stergarja, zastopnika SK Kamnika g. Ivana Zika ter številne zastopnike občin, živinorejskih in planšarskih združenj. V svojem govoru je g. Novak izrekel veliko priznanje banski upravi za veliko naklonjenost, s katero podpira prizadevanje kmetijskega odbora za izboljšanje planšarstva. Poudarjal je, da bo vzorno urejena planina »Biba« imela velik vpliv na razvoj planšarstva, ker bo dajala drugim planšarjem zgled, kako je treba umno gospodariti. Dom na Menini, ki je zgrajen v prvi vrsti iz gospodarskih razlogov, pa bo nudil gostoljubno zavetje tudi lovčemu, izletnikom in smučarjem. H koncu je prosil g. zastopnika bana, naj banska uprava še naprej z isto naklonjenostjo podpira razvoj planšarstva, da se bo razvilo v dobičkonosno panogo narodnega gospodarstva.

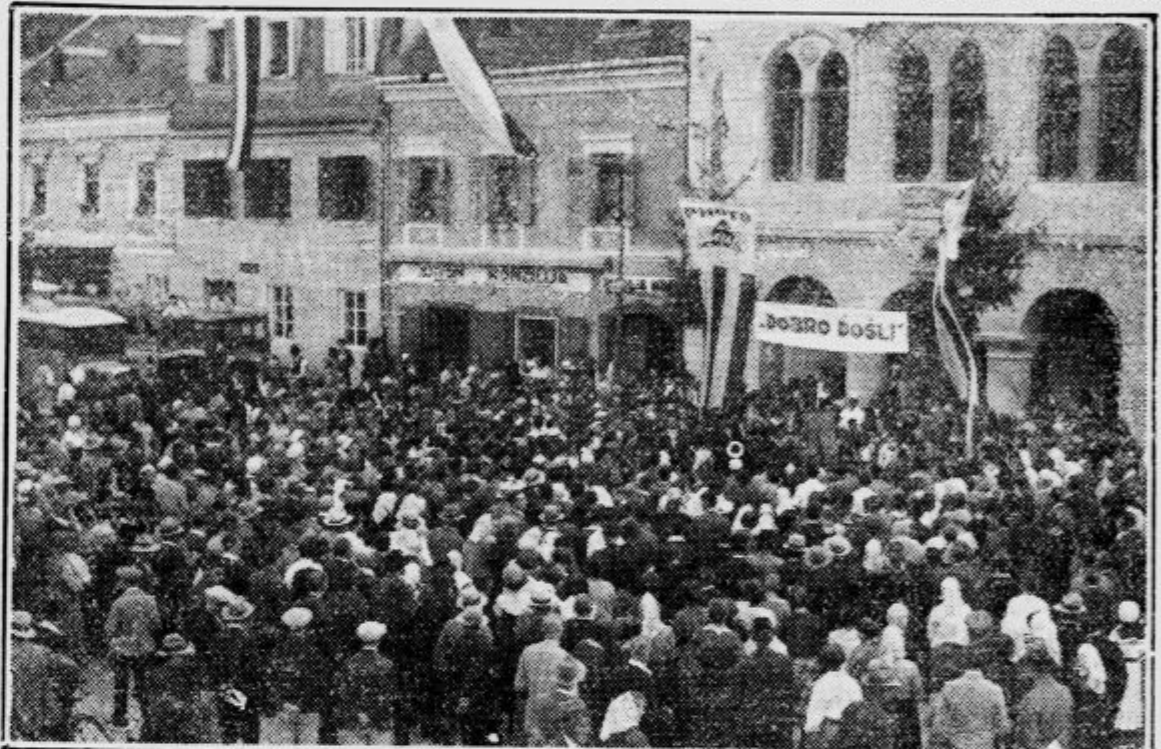
Nato je g. dr. Lukan z lepim govorom otvoril ponosno planinsko poslopje. V imenu LZSP in v imenu vseh smučarjev je g. Lado Stergar poudaril veliko bodočnost, ki jo ima razvoj smučarstva na Menini, zastopnik podružnice SPD Litija-Zagorje g. Mrnuh je izrekel častitke z zag-

S kamero po solnčni Dolenjski

V ponedeljskem »Jutru« smo že prinesli kratko poročilo o nepričakovano uspelem nedeljskem izletu ljubljanskih in zagrebških fotoamaterjev v dolensko metropolo in dolino gradov. Gostje so bili vžvičeni nad presrečnim sprejemom, ki ga jim je pripravilo Novo mesto.

Ljubljanski izletniki so bili v skrbah, ko so ob petih zjutraj na Sentiakobskem trgu zasedli pripravljene pet avtobusov: dež — ta mili prijatelj bele Ljubljane — je namočil ulice in sivi oblaki niso obe-

levem, zagrebška pod vodstvom g. V. Pirnata pa po desnem bregu Krke. Obiskali so vse gradove, povsod jih je čakal krasen sprejem. Kjerkoli so se ustavili so jim vihrale zastave v pozdrav. — Ali kaj bi naštevali po vrsti vse te skrite lepote naše dolenske zemlje? Gotovo je prišel vsak na svoj račun. Ljubitelji romantike so lahko hodeč pod zelenimi kronami orjaskih dreves med Otočcem in Strugo preživljali v duhu vse tiste lepe zgodbe, ki jih je o teh krajih in ljudeh zasnovalo ču-

Pogled pred rotovž v času sprejema 300 slovenskih in hrvatskih fotoamaterjev

tali prav nič dobrega. Še pred Grosupljem pa se je začelo svetlikati na vzhodu, a zadnje dvome pa je pregnala »rešila« postaja v Stični pri Rojcu, kjer sta z dovršenostjo velenstnih miksterjev nudila izletnikom raznovrstne likerje gospod Škodlar in njegova gospa. Zastava z rdečim križem, kameja in steklenicami, ki jo je vedno veselil Škodlar naslikal prejšnji dan, pa je izvalila nasmeh še najbolj zaspanim potnikom.

V dobrem razpoloženju so fotoamaterji nadaljevali »pot« v Novo mesto. Na glavnem trgu, ki je bil ves slaven in okrašen, so se pozdravili z gosti iz Zagreba, ki so prispeli nekoliko prej. Pred mestno hišo je pozdravil župan dolenske metropole g. dr. Režek zbrano vojsko fotoamaterjev. Izmenjavo je bilo še več pozdravov, kar smo poročali že včeraj. Usoda, ta muhasta gospa, pa je uslišala prošnjo učitelja g. Viktorja Pimata: sivi oblaki so se razbegnili, Zagrebčani in Ljubljanci so se razpršili po mestu na lov za motivi! Eno skupino ljubljancev je vodil novomeški rojak, akad. slikar Božidar Jakac, ki je z vso ljubeznijo razkazoval gostom intimne kotičke in skrite lepote mesta, katero je tolikokrat ovekoval v svojih sonca polnih slikah.

Sirena je kmalu javila odhod. Fotoamaterji so se napotili v »dolino gradov« v dveh partijah: ljubljanska pod vodstvom glavnega aranžerja izleta g. Gregorčiča po

dovito pero dr. Ivana Tavčarja. Prijatelji naših blagoslovljenih gorc pa so morda bolj uživali na staroslavem slovenskem Tolstem vrhu, kjer so jim gostoljubni domačini nahajali iz lončenih vrčev sijajno kapljico, ki je posebno Zagrebčani kar niso mogli dovolj prehlaviti. Drugi spet so se navdušili za tajinstveno Pletenje, kjer človek, hodeč po dolgi, vzorno čistih, samotnih hodnikih izgubi smisel za čas in dobo, kjer se zdi, da je vse živo okamenelo v nekem nerazumljivem tajnem zavzetju.

Čudovita ta dolina gradov! Človek se začudi: kako je mogoče, da je ta del na zemlji takorekoč pozabljen! Pogrešno je treba popraviti: aranžerjem tega izleta vsa čast: led je prebit in Hrvatje so navdušeno zatrdili, da se bodo še in še vračali v to prelepo, gostoljubno pokrajino, svojim znancom pa priporočili: Če hočete res lepo, ceneno in mirno letovišče: hajde v Dolenjsku! — G. Gregorčič je sijajno poskrbel za telesni blagor fotoamaterjev. Tako so imeli n. pr. Ljubljanci izvrstno malico na Otočcu, izdatno in okusno kosilo v Družinski vasi in pri Selaku, popoldansko malico pa na Tolstem vrhu.

Organizacija je bila vseskozi vzorna, majhna zakasnitev pa je pri taki množini lepih motivov sama po sebi razumljiva. Izlet v dolino gradov naj bo pomladna lastovica tujsko prometnega razmaha na lepem Dolenjskem.

Kulturni pregled

Kaj obeta ljubljanska drama za sezono 1932/33?

Pravkar sestavljajo repertoarje za prihodnjo sezono. Kakor čujemo, bo ljubljanska drama uprizorila med drugim take dela:

Izmed izvirnih slovenskih dramatskih spisov, ki so ji bili izročeni, pridejo v prihodnji sezoni na vrsto Barla Krelta »Celjski grof«, Vladimirja Bartola »Lopez« (na videz španski motiv, vendar je snov zajeta iz življenja ljubljanskih literarnih krogov), Vomerbergerjeva kmečka komedija »Vodac«, nova komedija Pavla Golje (za sedaj še brez naslova) in nova otroška igra istega pisatelja.

Samo ob sebi se ume, da bodo priležni na vrsto tudi najboljše novosti iz srbskohrvatske dramatske književnosti.

Iz ostalih slovanskih književnosti so sprejeti v repertoar naerit med drugim: Dostojevskega »Zločin in kazens« v novi dramatizaciji gospe Krasnopoljske, bivše članice Moskovskega Hudožestvenega teatra, dalje Merzovskega »Car Peter in Aleksij«, Langerjeva »Spreobrnitev Ferdinanda Pištora« in Dykova »Spametovanje dona Quijota«.

Iz drugih književnosti nam obetajo: Brucknerjevo »Elizabeto Anglesko«, Shakespearejevo »Hamleta« v novi inscenaciji, Shawovo »Sv. Ivan«, O' Neillovo »Strast pod brestic«, Gogoljevo »Revizorja«, Zuckmayerjev »Veseli vinogradi«, Molierovo »Tartuffac« v režiji dr. Gavelle in dr.

Meštrovičeva izjava v Pragi

V Prago je dospel slavnj jugoslovanski kipar Ivan Meštrović in v razgovoru z dopisnikom »Lidovih Novin« omenil med drugim svoj vtisk, da so kulturni stiki med Jugoslaveni in Čehoslovaki vendarle premalo živahni. To se prav posebno opaza na področju likovne umetnosti.

»Skoda je«, je dejal Meštrović, »da je med našimi in našimi umetniki tako malo stikov. Morali in mogli bi prirejati razstave pri nas in pri vas, umetniki bi se lahko obiskovali med seboj, umetnost enega kakor drugega naroda bi vzajemno proučevali, da bi morda druga na drugo bolj vplivala. Za sedaj preveč podlegamo zapadnim vplivom. To ne dokazuje, da bi slovanski narodi bili manj sposobni in nadarjeni, toda dosihmal niso imeli dovolj ugodnih prilik, da bi v polni meri pokazali svoje stvariteljske sposobnosti. V naši umetnosti je mnogo močnih talentov, ni pa še dovolj tradicije in notranje uravnovešenosti. Ni opaziti, da bi naše mlajše umetnostno pokolenje imelo kakšno organizacijo, ki bi bila zanj posebno značilna. Kakor povsod, išče mlado pokolenje tudi pri nas kaj različna pota, na katerih se skuša umetnostno izraziti. Pri tem nastopa zoper starejšo tuda tako je bilo vedno in bo vedno tudi ostalo. Zanimivo je, da je v zadnjem času opaziti pri nekaterih najmlajših tečajih, črpati stvariteljske pobude iz domačega narodnega

okolja. Tako se pojavlja očiten odpor zoper prevelik vpliv tujine, zlasti Pariza.«

Napoved je Meštrović dejal tudi tole: »Za svoj narod delam kot umetnik. Kakor prej, sem tudi zdaj trdno prepričan, da jugoslovanskega naroda in državnega edinstva nič ne ogroža. Boli pa me vse, kar se stavi na pot naravnemu in potrebnemu zedinjenemu procesu, vendar verujem, da bo jugoslovanska enota ostala za vse čase neomajna resničnost.«

Vladimir Treščec - Branjski umrl. V Dubrovniku je umrl dr. Vladimir Treščec-Branjski, bivši veliki župan in znani hrvaški književnik. Njegovo ime si srečaval zlasti pred vojno v vseh večjih hrvaških književnih revijah. L. 1915. je izšla samostojna zbirka Treščecjevih novel. Bil je tudi dober prevajalec in literarni teoretik. Od l. 1909.—1917. in od l. 1927.—1928. je bil upravnik zagrebškega gledališča. Umrl je v starosti 63 let.

Demetrova nagrada, ki je ena največjih književnih nagrad v naši državi, je bila letos podeljena Petru Preradoviću za dramo »Razumijemo li se?«. Značilno je, da je bila ta drama spisana v nemščini in šele nato prevedena v srbohrvaščino. Peter Preradović, vnuk pesnika Petra Preradovića, piše pretežno v nemškem jeziku.

Vidiki, nova zagrebška revija, ki jo izdaja in ureja publicist Ka Mesarić, je priobčila v pravkar izšli 6. številki članek pisatelja Gj. Dimovića »Značenje stare Grčke za sadašnjost«. Članek izveneva v optimizmu, ko pisec pravi: »... pogled na človekov raz-

vitak u Heladi budi nam želju i nadu, da ćemo postići još jednom, svi u cjelini, harmoniju, u kojoj je živio Helen.« Vsekakor lepa, zares poetična nadeja! — O razmerah v današnji Švici piše N. Mihelić v članku »Sretni stanovnici Švajcarske«. Pisec ugotavlja, da ima Švica zadovoljne, srečne kmete. Švajcarski kmetje, piše, so obdani z največjimi udobnostmi. Imajo higijenska, res udobna stanovanja, izredno dobro hrano, radio, telefon, avto, motor. Ves teden delajo, a v nedeljo uživajo svojo srečo... Švajcarski kmet je odkril smisel življenja. Saneta simplicitas v mentaliteti, pipa v ustih in poln žlodec: to je harmonični sklad njihove sreče... Tudi promet je letos zelo slab, hoteli po večini prazni. Industrija (čokolade, svile, čip, ur) še ne pozna krize. Sploh Švajci upajo, da jih bodo visoke gore zaščitile pred nevoljami, ki tarejo ostalo Evropo. Blaženi ljudje! — Sledi članek o Španiji, ki poudarja, da se Afrika dejansko začena ob špansko - francoski meji in da Španija ne čuti solidarnosti z Evropo. Po Richardu Katzu so prirejane nekatere bistra opažanja iz Holandije. Zanimivo so n. pr. ugotovitve, da tedenska podpora za brezposelne znaša 400 Din, da pa Holanci smatrajo svoj položaj za višek evropske gospodarske krize; da se v neki cerkvi v Amsterdamu opravlja vsak dan skupna služba božja za vse konfesije, da pa mora holandski radio dajati posebne emisije »za katoličane«, »za protestante« in »za socijaliste« in da — na Holandskem ne poznajo zločinov iz pohote. Med ostalimi članki je posebno zanimiv prispevek Branka Tesosića »Evropa i fašizam«. Pisec sodi, da bo Evropa

morala iti po isti poti kot je šla Italija. Izmed dveh ekstremov (boljševizem, fašizem) si bo morda morala enega izbrati.

Muzej Aloisa Jiráske je bil minule dni otvorjen v Pragi. Nameščen je v Jiraskovem stanovanju. Spalnica in delavnica sta ostali v takem stanju, kakor sta bili ob smrti velikega češkega romanopisca.

Nova opera Jaromirja Weinbergerja. Skladatelj opere »Svanda dudak« Jaromir Weinberger je izročil brnsmu gledališču svojo novo opero. Libreto je prirejen po nekem spisu Breta Harta. Dejanje se odigrava v Kaliforniji sredi 19. stoletja. Opera je dobila naslov: »Ljudje iz Pocker - Flata«.

Sovjetski »Hamlet«. Francoski tisk obsežno poroča o tem, kako so v sedanjih Rusiji pretvorili Hamleta v nekakega boljševika. Sovjetski Hamlet in običajni princ »bkega« telesa, temveč krepak mož atletske postave. Duh Hamletovega očeta je izgnan s sovjetskega odra: duh je Hamlet sam, ki se pojavljuje pred prijatelji v oklepu svojega očeta in jim govori skozi trebuha. Ta trik izvede novi Hamlet zaradi tega, da bi naščuval Horacija in ostale dvorjane zoper režim svojega strica Klavdija. Iz Ofelije je postala koketa, ki na veliko zapeljuje princa in se mu vsiljuje za ženo. Polonij se je pretvoril v družabnega »hoštaperja«, ki se skuša preriti v višje kroge in se mnogo trudi, da bi bil Hamlet vzel njegovo hčer. Tako je Shakespeareva filozofska drama v sovjetski Rusiji postala dokaj neokusna igra o dvornih spletkah in z otipljivo politično tendenco.

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Društvo za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih zobnih ambulatorijev bo poverilo izdelovanje družstvene zobne paste, ustne vode in zobnega praška domači tvrdki in razpisuje

natečaj

ZA NAJUGODNEJŠO PONUDBO.

Zaradi cenejšje kontrole in lažjega poslovanja mora izdelovalec obratovati v Ljubljani. Ostali pogoji se zvejo pri glavnem tajniku društva g. dr. Jos. Tavcarju, Gledališka ulica 4, kateremu je tudi poslati ponudbe najkasneje do 20. t. m. 8695

Domače vesti

* **Važno pri premembj naslova!** Naznana o premembj naslovov, ki jih upravništvo Jutrac prejme po pošti, po brzojavu ali telefonu ali pa ustno v lokalu uprave ali pa v oglasnem oddelku do 5. ure popoldne, se upoštevajo takoj že za naslednji dan, po tej uri došla naznana pa šele po preteku enega dne, torej za dan kasneje. Cenjene naročnike prosimo, da blagovoko upoštevajo to objavo.

* **Z ljubljanske univerze.** Na univerzi kralja Aleksandra I. bodo jutri ob 11. promovirani naslednji gg. absolvirani pravnik za doktorja prava: Pretner Leo iz Trsta, Pretnar Stojan iz Boveca, Leskovic Stanislav iz Ljubljane, Trampuž M. iz Pazina, Krulc Franjo iz Zg. Poljskave, Kalan Zdravko iz Motnika, Šmid Vladislav iz Jurkloštra in Frelih Ivo iz Ljubljane.

* **Lep uspeh našega rojaka na francoski univerzi.** Inženjer elektrotehnike g. Jože Sodja iz Bohinjske Bistrice je z lepim uspehom dovršil študije na univerzi v Grenoble in dobil diplomu inženjerja hidravličarja. On je drugi inozemec, a prvi Jugosloven, ki je na grenobelski tehniški diplomiral že v prvi periodi izpitov. Čestitamo!

RIO - VINO
sortirano, buteljčno, liter po 9 Din.
Priznana najboljši 7868

RIO - ZENDVIČI
od Din 1 naprej, za družabne prireditve. — AUTOMATICI BUFFET
Selenburgova ulica, 4. Tel. 28-63

* **Spominska svečanost herojem pokopanim v tujini.** Kakor javljajo iz Marseille je na Vidov dan naš generalni konzul v Marseille priredil spominsko svečanost umrlim bojevnikom katerih kosti počivajo pod sončnim nebom Francije. Svečanosti so prisostvovali razen uradništva generalnega konzulata in naše tamkajšnje kolonije tudi zastopniki prefektore, mornarice in vojske, občine ter organizacije bojevnikov z vzhodne fronte in zastopniki časopisa. Jugoslovski generalni konzul g. Adjemović se je v francoskem jeziku spominjal borec za pravico in svobodo. Na pokopališču je bil položen venec svežega cvetja z jugoslovnsko trobojnico.

* **Nov grob.** V ljubljanski bolnici je umrla gospa Ivana Zupančeva. Pogreb ugleadne gospe bo danes ob 14. izpred bolniške mrtvašnice k Sv. Križu. Zalugim naše sozance!

* **Kongres jugoslovnskih zdravnikov** se bo letos vršil v Beogradu v dneh 25., 26. in 27. sept. V glavnem se bo bavil z vprašanjem reforme medicinskih študij, z zdravljem v kopalnicah s terapevtsko vrednostjo naših kopalnic ter z ekonomsko organizacijo naših zdravnikov.

DANZING
V HOTELU »TIVOLI«
Od danes dalje vsak večer.

* **Angleška mornarica v naših vodah.** V juliju pa tja do srede avgusta se bo mudila v naših vodah skoraj vsa angleška mediteranska vojna mornarica. To bo največja koncentracija angleških vojnih ladij na našem Jadranu. Prva je v soboto prispela v dubrovniško pristanišče (Gruž) admiralska ladja angleške sredozemske mornarice. V Boki Kotorski se bodo v juliju koncentrirale tri linjske ladje, osem križark, tri lahke križarke, sedemdeset rušičev, štiri podmornice, ena matična ladja za avijone in tri pomožne ladje. V Split prispeta dva veliki kontingenti vojnih ladij 26. t. m. ter ostane tam do 4. avgusta.

* **Društvo za ustanavljanje šolskih zobnih ambulatorijev** je prejelo na razpis na gradnje za najboljši ime društvenih sredstev za zobno nego 42 dopisov z 186 predlaganimi imeni ter se je odločilo za ime »Dentosane«. Upravni odbor se vsem udeležencem natečaja zahvaljuje za številne predloge. Nagrado si delijo: Vladimir Vajda, Moste, Roman Bonde, Ptuj, Ana Klemenec, Ljubljana.

* **Svarilo.** Vsi oni, ki nameravajo potovati za delom v Beograd, se opozarjajo, naj to opuste, ker v Beogradu ni zasluzka. Razen tega bodo izpostavljeni raznim neprijetnostim in težavam, ker se jim zaradi pomanjkanja potrebnih sredstev ne more nuditi nikake podpore, niti za pot domov. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje, odreja, naj se opozore vsi

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1, čas opazovanja, 2, stanje barometra, 3, temperatura 4, relativna vlažnost v %, 5, smer in brzina vetra, 6, oblačnost 1—10, 7, vrsta padavin, 8 padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

4. julija
Ljubljana 7, 766,2, 17,4, 70, ENE2, —, —;
Ljubljana 13, 766,4, 23,6, 50, E2, 4, —;
Maribor 7, 757,6, 16,0, 70, mirno, 2, —;
Zagreb 7, 766,4, 18,0, 70, WNW2, 2, —;
Beograd 7, 763,5, 19,0, 80, SW4, 7, 15,0, dež;
Sarajevo 7, 765,0, 17,0, 90, mirno 5, 5,0, dež;
Skoplje 7, 760,1, 21,0, 60, SW2, 5, —;
Split 7, 761,4, 26,0, 40, NET, 3, —; Rab 7, 763,8, 23,0, 57, NE6, 2, —; Kumbor 7, 758,7, 28,0, 70, NE4, 3, —;

Temperatura: Ljubljana 25,6, 15,0; Maribor 23,7, 14,0; Zagreb 31,0, 16,0; Beograd 33,0, 17,0; Sarajevo —, 12,0; Skoplje 32,0, 12,0; Split 27,0, 21,0; Kumbor —, 18,0; Rab —, 20,0.

Solnce vzhaja ob 4,17, zahaja ob 19,50

Luna vzhaja ob 3,56, zahaja ob 20,2.

oni, ki hočejo v Beograd, da ni upanja da bi tam dobili delo in zaposlitev.

* **Cepljenje proti škrlatiniki** je izvršil Higijenski zavod v Ljubljani v občinah Žužemberk, Zagradec, Ambrus in Dobruče zaradi pojave večje epidemije v Ambrusu in okolici. Cepljenih je bilo okoli 1500 šolskih in predšolskih otrok.

* **Sprejem gluho-nemih otrok.** V gluho-nemih v Ljubljani se sprejemajo od prvega šolskega leta 1932-33 vnovič gluho-nemih otroci na prošnjo staršev ali njih namestnikov. Prošnje je treba vložiti pri ravateljstvu do 31. t. m.

* **Organizacija jugoslovnskih emigrantov** v Laškem sporoča vsem bratskim organizacijam in vsem prijateljem emigrantskega pokreta, da se bo vršil emigrantski izlet v Laško, združen s službo božjo za vse žrtve, z manifestacijskim zborovanjem in peštrim sporedom v nedeljo 7. avgusta. Za 10. julija napovedani izlet se ne bo vršil zaradi nastalih tehničnih zaprek.

* **Oče in sin sošola.** Na beograjski univerzi je v soboto diplomiral Atanasij Jakovljevič, šef oddelka policijske uprave, prej pa sreski načelnik v raznih krajih. Zanimivo je, da se je kot privatni učenec skupaj s svojim sinom pripravil za gimnazijske izpite. Za prve tri gimnazijske razrede sta oče in sin skupaj opravljala izpite. Oče je sedel diplomiral na pravni fakulteti, sin pa je dovršil vojno akademijo.

* **Požar v Križevcih.** V petek popoldne je začel goreti krov hlev gostilničarja Vekoslava Vrabia v Križevcih. Ker je bil pokrit s slamo, je bil hitro ves v plamenih ter pogorel do tal. Škoda je malone krita z zavarovalnico. Gostilničarja in njegove družine v kritičnem času ni bilo doma, samo njegov oče Anton je oskrboval gostilno. Dosti škoda trpi tudi sosed Vrbnjak, kateremu je zgorelo precej sadnega drevja. Ker je začelo goreti v listnjaku, sumijo, da je bil ogenj podtakjen.

* **Strela ubila kmeta in konja.** Nad Pribojem v Bosni je v petek divjala silna nevihta, ki je napravila mnogo škodo na polju in sadovinjakih; zahtevala pa je tudi človeško žrtev. Strela je ubila petdesetletnega seljaka Šalkanovića in njegovega konja.

* **Vesela Slovenka, ki bi rada v Albanijo.** Kakor smo te dni poročali, si je v Dubrovniku skušala končati življenje Danica Poničarjeva, katere pravo ime pa je baje Stefica Vrečar, doma iz okolice Celja. V samomorilnem namenu je blizu Dubrovniku skočila z visokega obrežja v morje, padla pa je na kup smeti ter potem zdrsnila v vodo. Mladenka se je pri tem neznatno poškodovala. Stefica je bila namenjena v Albanijo, ker je sodila, da jo edino tamkajška sreča. Ker pa ni dobila potnega lista, je iskala smrt v morju.

* **Oženjen človek ustreli tujo ženo.** V Varaždinu je v soboto prišel Ivan Andrić, oženjen in oče dveh otrok, v stanovanje Marije Dobrinčeve, matere treh otrok. Potegnil je iz žepa revolver in jo ustrelil potem pa sebi posnal kroglo v desno senco. Oba sta ostala na mestu mrtva. Dosedek je izjaval v Varaždinu veliko senzacijo. Motiv tragičnega dogodka ni znan.

POSEBNA SENZACIJA:
»TRUPA ORLOV«
Rezervirajte prostore!

* **Avtomobilski dokumenti.** Prosimo dotičnega, ki je našel važne avtomobilske dokumente z legitimacijami in izvoznimi dovoljenji na prosji Vrhnika-Ljubljana (Trgovska zbornica), da jih nemudoma vrne nefrankirane po pošti ali tudi proti nagradi na naslov: Ljubivoj Ravnikar, Ljubljana, Vogova ulica 8-I.

* **Grenčica Hunyadi Janos** je najzanesljivejši in najdelnejši odvajalno sredstvo.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko** in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u. **Tujski promet.** V juniju se je tujski promet v Ljubljani nekoliko izboljšal, kar gre pač na račun večšega. V ljubljanskih hotelih in prenočiščih je prenočevalo 4459 tučev. Do 5 dni se je mudilo v mestu 2271 ljudi, do 15 dni 1283, nad 15 dni pa 555. Po državljanstvu so bili: 2281 Jugoslovci, 137 Čehoslovaci, 31 iz drugih slovanskih držav, 389 Avstrijci, 166 Nemci, 15 Angležev, 65 Francozov, 7 Rumunov, 231 iz Italije, 4 Bolgari, 7 Grkov, 54 iz ostalih evropskih držav, 23 pa iz evropskih držav. Med temi tučji se je mudilo pri nas po trgovskih poslih 3029, druge cilje potovanja pa je imelo 1430 tučev.

u. **Društvo za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih zobnih ambulatorijev** bo v prihodnjem šolskem letu ustanovilo Centralni šolski zobni ambulatorij za Ljubljano in okolico. V kritje stroškov za nabavo opreme bo priredilo na dan 8. septembra ali v primeru slabega vremena 11. septembra cvetlični dan pod geslom »Enkrat in nikdar več« in prošni vsa narodna društva, da se na to prireditve ozirajo in jo po svojih močeh podpirajo.

u. **Globoko znizane vstopnine v kino Matici.** Da omogoči kino Matica tudi najskromnejšim slojem obisk svojih lepih predstav, zato je vodstvo znizalo vstopnine tako nizko, da si lahko vsakdo ogleda najzanimajše filme, ki jih je kino Matica predvajal v minulih sezonah. Za 6 Din bo vsakdo že lahko gledal, a za 12 Din bo na najboljšem prostoru občudoval vsakdo že jutri prekrasni film »Planine v plamenih«, ki spada med najprestižnejše vojne in tudi med najlepše planinske filme vsega sveta. Ker bodo filme predvajali le po dva ali tri dni, zato obištevajte opozarjamo, naj

ne odlaga obiska, da ne zamudi najlepše zabave, ki jo bodo nudili tudi ostali filmi, ki so namenjeni za ta mesec. Poleti bomo imeli namreč same reprize in bomo že ta mesec življali vse veselje in pestrost ter lepe melodije najbolj znanih filmov, namreč filme: »Gospodična, napačen spoj«, nadalje pa »Ljubavni regimente«, »Tatvina Monne Lise«, »Nezvesti Jakob«, »Opera reduta«, »Mamselle Nitouche« in »Netopir«. Torej program, ki nudi res najprijetnejše razvedrilo za vsakemu dosegljivo malenkostno vstopnino!

u. **Društvo upokojenega učiteljstva** bo imelo svoj poletni sestanek z odborovo sejo v četrtek 7. t. m. ob 15. na Lavercl. Odhod iz Ljubljane z vlakom deset minut pred 14. uro in po ob tej uri od karlovškega mostu na Dolenjski cesti. Vabljeni vsi tovariši in tovaršice. Nova društvena pravila so od banske uprave odobrena. Po teh lahko k društvu pristopi vsak državni upokojenec in upokojenka ter žene, odnosno vdove, ki imajo vso pravico do posmrtnine, ako so zadostile društvenim pravilom.

u. **Mestno kopalnice** v Mednem se otvorj danes, v torek. Cene so: kabina 3 Din, garderobna omara 2 Din, za otroke 1 Din. Vstopnine ni.

NE potrebujemo reklame, delo govori.
Pralnica, likalnica in čistilnica oblek.
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (Haman). 230

u. **Promet na odgonski postaji.** V prvi polovici letošnjega leta je bila odgonska postaja pri mestnem magistratu izredno zaposlena, čemur so vzrok pa številne in pogoste račice na brezposelne delavce in pa postopaje, ki se brez prave potrebe potikajo po mestu. Zanimivo je, da je v prvem letnem kvartalu mestna odgonska postaja odpravila točno toliko odganencev kakor v drugem: prve tri mesece 429, v drugih treh pa tudi 429, skupaj 858. Za hrano, prejemstvo in druge stroške je odgonska postaja izdala v mesecih aprilu, maju in juniju 3786 Din. V resnici so bili stroški, ki jih javnost prizadajajo ti prislilni popotniki še večji, ker pri tem ni vračunana vožnja, ki jo za odganence plača država.

u. **Državnim uradnikom priporočamo** nakup blaga na obroke le po Kreditni zaradi detajlnih trgovcev. Trgovski dom.

u. **Poskušne samonar in razne nesreče.** Včeraj popoldne se je vrgel v tolmun v Malem grabnu za Velikim stradozom 33 letni Alojzij Z. iz Trnovca. Ker je bil najbrž precej vinjen, ga tudi hladna voda ni dovolj osvežila in je Z. v vodi omedlel. Nezvestnega so potegnili na breg nek kopalci, ki so ga nato skušali spraviti k življenju z umetnim dihanjem. Med tem je bila o zadevi obveščena tudi reševalna postaja in so Lojzeta z avtomobilom odpeljali v bolnico. — Huda nesreča se je pripetila včeraj okrog 16. na Vodovodni cesti. Pod voz, naložen z gramozom je padel 20 letni hlapec Ivan Rastohar, usluženec na Sv. Petra cesti 81. Čez Rastoharja sta šli dve kolesi in ima revež hude zunanje in notranje poškodbe. — Na nedeljski veseli in na Orjem so okoli Franceta Mojskra, doma z Bizovika. France se je sprl s fanti zaradi nekega dekleta, pa se je brž eden pogal z njega in mu zasadil nož v desno stran prsi. Mojskra so našli šele včeraj jutraj nad Rudnikom, od koder so ga spravili nezvestnega do Jeršineve gostilne, odtod so ga prepeljali v bolnico. Zadevo ima v rokah orožništvo.

u. **Tatovi koles ne odjenjajo.** Mesarski pomočnik France Toni je spravil včeraj popoldne svoje 1700 Din vredno kolo znane »Mirac« samo za trenutek v veži glavne pošte. Čim pa se je vrnil, kolesa že ni bilo več. Ravno tako je bilo ukradeno novo kolo, vredno 1300 Din, sedlarskemu pomočniku Jožetu Zajcu na Gosposvetski cesti v veži št. 12. Zajevo kolo je znanke »Atlas« sportnega tipa s tovarniško številko 25.7099. Ljubljanska policija je v zadnjih tednih polovila že več tatov, specialistov na kolesa, pečjavljajo pa se vedno novi, najbrže tudi priložnostni tatovi.

u. **Ukradena branjevka.** Ivana Starčeva ima na Pogačarjevem trgu stojnico. Včeraj popoldne okrog 10.30 se je tja priklatil neki tat ter ji izmaknil iz košare

Pred programom PLES. Po 9. uri program. Obširen pester program inozemskih artistin in artistov.
Ples jazz-band itd. itd. 8697

ročno torbico s 530 Din gotovine in žepnim nožem. Zaradi lastne nepreviđenosti je bil oškodovan tudi dnevničar v tobačni tovarni Viko Ambroz, stanujoč v Rožni dolini. V pritlični sobi je imel odprto okno, skozi katero je posegel ob ugodnem trenutku, ko na cesti ni bilo pri, oprežujoči tat ter se polastil rdečkaste srajce, v kateri je imel Ambroz tudi 300 Din vredno nikeljnasto uro.

u. **Neznan napadalec.** Pri belem dnevu, okrog 17. ure se je pojavil na dvorišču hiše Vinka Podobnika na Tržaški cesti nek znan mož. Pričakal Podobnika, ki se je vračal baš domov, s polenom v roki in zavpil nad njim: »Denar ali te pobijem!« Podobnik pa se je napadalcu hitro umaknil in skočil v hišo, dočim je napadalec bežal na cesto, še parkrat zavpil, da se bo maščeval, nato pa izginil. Podobnik je zadelo takoj popoldne prijavil policiji in napadalec opasal kot človeka male postave, ki je bil obločen v črno obleko.

u. **Pobegla vajenca.** Pred par dnevi je pobegnil od svojega očeta Filipa Jurkovića, stanujočega na Ižanski cesti 79, 15 letni sin Karel Jurkovič, krznarski vajenec. Fant govori prieliko narečje ter je bil pri odhodu obločen v rjav suknjič z belimi črtami in temne enčgaste hlače. Predvčerajšnjim pa je neznan kam izginil 17 letni mlarski vajenec Marjan Naglič, ki je bil zaposlen v Figarjevi pilarni v Vošnjakovih ulici.

u. **Nerodni ponočnjaki** v Tivoliju. Letos so imele klopice v raznih parkih v mestu pred ponočnjaki še dokaj miru. Najbrže zaradi prehladnih noči pa krokarjem ni kazalo posedati v parkih v poznih nočnih urah.

SREČO BREZ SREČKE

drž. razr. loterije boste težko dosegli. Dobite jo v Zadržni hranilnici r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

VSE MADEŽE

na oblekah kakor tudi na svili, posebno pa na barvastem usnju Vam očisti

CISTEN

(ni vnetljivo).

Zalogo ima staroznana

Drogerija Kanc, židovska 1

urah. Zdaj pa, ko so postale tudi noči spet toplejše, so se pričeli tudi ponočnjaki na svoj način uveljavljati. Včeraj ponoči so polomili v Tivoliju več lepočnega grmčevja in prevrtili ter poškodovali nekaj klopki. Grobljani pa ne bodo ušli zasluženi kazni, kajti policija je že v teku dopolneva ugotovila njihova imena.

Iz Celja

e. **Uradni dan zbornice** za TOI za Celje in okolico bo v torek 12. t. m. od 8. do 12 v posvetovalnici mestnega trgovskega gremija v Razlagov ulici 8.

e. **Odpovedana predstava.** Udrženje gledaliških igralcev v Ljubljani je nameravalo gostovati celjskem gledališču z znano komedijo »Brez tretjega«. Zaradi polne sezone in vročine pa je bila predstava odpovedana in se bo vršila v jeseni.

e. **Mestno avtobusno podjetje,** ki oskrbuje redno vsakodnevno vožnjo tudi z najprijubljenejšo izletniško točko, z Logarsko dolino, je glede na krizo in zasledujočim večji napredek in razvoj tujskega prometa, znizalo voznino od Celja do Logarske doline ali obratno od 60 na 50 Din v vsako smer.

e. **Mestni kino** je od danes naprej do preklica zopet zaprt.

e. **Obnovite nemudoma srečke IV. razreda,** ker bo žrebanje že 6. t. m.

e. **Javna produkcija mladinskega pevskega zbora obrtniškega naraščaja** bo drevi ob 20. v dvorani Obrtnega doma. Zbor, ki ga vodi pevovodja g. Pec Šegula, šteje 60 vajencev in vajenk. Produkcije naj se udeležijo celjski in okoliški obrtniki ter vse ostale občinstvo, ki se zanima za napredek našega obrtnega vajenstva. Vstopnine ni.

e. **Razne nesreče.** Na Ponikvi ob juž. žel. je padla doma 2 letna posestnikova hčerka Matilda Ferleževa tako nesrečno, da je dobila hude poškodbe na glavi. Pri padcu si je zlomil desno ključnico 5 letni zidarjev sin Vinko Frece z Drobinskega. S sromp je kosila travo za zajce 44 letna posestnikova žena Franciška Deželakova iz okolice Celja. Srp je držala v levi in je nenadno zamahnila tako nerodno, da si je močno obrezala prste na desnici. Z voza je padla 30letna posestnikova hčerka Franciška Lebičeva iz Nove cerkve in se občutno poškodovala po glavi. V nedeljo popoldne okrog 11. se je pripetila nenavadna nesreča pod železniškim prehodom pri hotelu »Pri pošti. S kolesom je privozil po klancu pod most 18 letni trgovski vajenec Viljem Bandek iz Celja. Nenadoma je kolo z vso silo zadelo v kotanjo sredi ceste in se zaradi silnega suka razbilo na dva dela. Bandek je padel na tla in se poškodoval po obrazu in glavi. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Maribora

a. **Mestni župan na dopustu.** Z včerajšnjim dnem je nastopil župan dr. Franjo Lipold 14 dnevni dopust. V tem času ga bo zastopal mestni podžupan Rudolf Golouh.

a. **Olepeševalno in tiskoprometno društvo** v Mariboru je na splošno željo občinstva prepustilo lokale prejšnje kavarne v Parku kavararni Kleščič za otvoritev podružnice. Kavarna bo odprta v soboto 9. t. m. Sklep Olepeševalnega in tiskoprometnega društva moramo že sprito njegovo koristiti za tujski promet toplo pozdraviti.

a. **Sprememba posestev.** Posestnika Franjo in Franciška Beranič sta prodala Albinu in Josipini Zakotnik hišo št. 2 v Dušanovi ulici za 145.000 Din. Karel in Uršula Belak sta prodala trgovki Mariji Jermonškovski hišo v Vrtni ulici za 129.000 Din, posestnik France Vračko pa hišo na Koroski cesti št. 70 dekani Matiji Riethu iz Prevalja za 150.000 Din. Posestnik Ivan Klopčič iz Šostanja je kupil hišo št. 24 v Kettejevli ulici od Franca Leskovarja. Anton Turk, posestnik v Mariboru pa hišo št. 3 v Marmontovi ulici od Alojzija Anderleja za 95.000 Din. Posestnika Ana Maninčeva je prodala hišo št. 18 v Tomšičevi ulici trgovki Mariji Kosovi za 750.000 Din.

a. **Obsojen organist.** Pred tujakškim okrožnim sodiščem se je te dni zagovarjal Janko Rakuša, organist pri Sv. Marjeti ob Pesnici, ki je bil obtožen, da je lani meseca oktobra in tudi pozneje zalil tankakšne Sokole, zlasti takratne cerkvene pevce in jim grozil, da jih bo pometal s kora, če pridejo na kor s sokolskim znakom. Obtoženec je krivdo odločno zanimal, priče pa so potrdile navedbe obtožnice in je bil Rakuša obsojen na tri mesece zapore in 150 Din globe pogojno za dobo treh let.

Iz Kranja

r. **Sokolski pevski zbor.** Drevi ob pol 21. bo v glasbeni sobi v Narodnem domu sestanek in vaja moškega zbora. Glasbeni odsek vabi dosedanje in med letom izstopivše člane zbora, pevce, ki doslej še niso sodelovali in začeti pje. Zdravo!

r. **Za naše morje.** V gorenjski metropoli so se zbrali v nedeljo popoldne možje in fantje, ki so kdaj služili pri mornarici. Odbor krajevne organizacije Jadranske Straže jim je pripravil lep sprejem, pri katerem je sodelovala tudi šenčurska godba. Povorka je krenila s kolodvora v ototi hotelu »Kranjski dvor«, kjer se je v dvorani vršil najprej letni občni zbor krajevne organizacije JS. Prispele so tudi gostje iz Ljubljane, tako zastopniki občnega odbora s podpredsednikom g. Francem Stupico na čelu, predsednik ljubljanske krajevne organizacije g. Joško Pogačnik, univ. prof. dr. Ljudevit B.h.m. g. Filip Pristov in senatorjeva soproga gospa Rožičeva. Navzoč je bil tudi celotni ljubljanski odbor mornarskega odseka JS. Na zborovanju je bilo izrečenih več lepih govorov, ki so učili navzočih ljubiti naše morje, okno v širni svet. Nato je bil ustarevoljen tudi v kranjski krajevni organizaciji JS mornariški odsek.

Iz Trbovelj

t. **Prijateljska tekma med SK Anater** in ljubljansko Svobodo, ki bi se morala vršiti danes, se odgodi na prihodnjo nedeljo, ker TPD danes obratuje.

Iz Novega mesta

n. **Ob priliki nenadne smrti** Planinšek Helene iz Kandije, ki je, kakor smo že poročali, umrla naravne smrti, in sicer zaradi otrpjenosti srca, napram g. Planinšku Jakobu v našem listu po pomoti iznešene klevete, žaljivke in očitanja na tem mestu obžalujemo.

Kam drži na desno cesta, kam drži...?

Ali naj Dunajska cesta res izgine?

Nobeno mesto naše sodobnosti ne more bivati kakor otok sredi visokega morja, nobeno ni namenjeno samemu sebi, temveč v prvi vrsti deželni okolici, ki je mestu v tem večjo srečo, čim prostranjša je. Ta preprosta resnica velja v polni meri tudi za našo belo Ljubljano. Na plani današnje Ljubljane nam mrgoli pred očmi veliko število ulic, trgov in cest. Večina njih je zgolj izraz človekove samovolje, človek si jih je uredil po sistemu šahovske deske in si sezidal med njimi kubistične bloke stanovanjskih hiš. Vendar ob pazljivem študiju plana opazimo med temi kvadrati kmalu ulice in ceste, katerih mreža se izraža v mnogem očista izredno učinkovito.

Te ceste imajo obliko neprisliljeno radialnega poredja in nam predstavljajo osnovni motiv v arhitektoniki mestnega tlorisa. Saj one so zasidrane v sivi preteklosti, ker so v svojih smotno izbranih črtah pospeševale prvo prometnost ljubljanskega selišča in dajale prve možnosti meščanskega gospodarstva. Le žal, da so one danes na mnogih točkah slepo zabrisane in prav nesrečno zavozlane med shemo kvadratnih blokov in ulic.

Vozna pošta s svojim rogom in težko naloženi parizariji se po teh cestah že davno ne pomikajo več na velike daljave, pisnila jih je v ozadje mlada konkurentinja železnica. Vendar samo za kratko dobo. Ker je z modernimi, na železni tir navedenimi vozili brez živine zvezda teh cest pred kratkim na novo oživila k silni prometnosti. Črte avtobusnega prometa postajajo na njih čedalje bolj goste in se postavljajo železnici čedalje bolj čvrsto ob bok, a tudi vožnje avtomobilov na daljave več sto, da tisoče kilometrov, vedno bolj pogost pojav. Tako se n. z. zvezda teh glavnih, najstarejših cest ljubljanskega mesta kakor hobotnica, ki izteza ob iskanju hrane svoje lovke daleč okrog sebe.

Teh cest imamo osem. Promet ovirajoča prepona od Golovca do Šišenskega hriba pa jih loči v dve skupini, tako da so v baskem kvadratu mestne ravni položene tri ceste, v posavskem pa kar peto njih v pahlači. Sleherni ljubljancem jih bo takoj uganil. Poklical jih pa ne bo z imeni kakšnih trajnega spomenika vrednih mož, ampak z imeni mest in dežel, v katere pridejo, ako se na kakršnekoli način pomikaš po teh cestah iz mesta. Poljanska, Zaloska, Šmrtinska, Dun

Gospodarstvo

Gibanje našega indeksa cen

Odslek za gospodarske studije pri Narodni banki je objavil podatke o gibanju cen v juniju, iz katerih je razvidno, da popuščanje cen še ni prenehalo. Totalni indeks se je ponovno zmanjšal za 0,6 na 64,9 točke nasproti 65,4, 66,1, 67,8, 67,3 in 67,8 v prvih 5 mesecih tek. leta. Predvsem je v juniju popustil indeks cen rastlinskih proizvodov, in sicer za 1,3 na 72,2 (nazadovale je cena pšenice, fižola in vinu, dočim se je koruza popravila). Tudi indeks cen industrijskih izdelkov je nazadovao za 1,6 točke na 63,4 (zaradi padca cen usnja, opeke, moke in špirla). Povečal pa se je indeks cen živine in živinskih izdelkov, ki je prejšnje mesece stalno nazadovoval, in sicer za 1,5 na 55 in končno indeks cen mineralnih proizvodov za 0,6 na 76,4.

Indeksne številke za letošnji junij kažejo v primeri z odgovarjajočimi številkami za prejšnja leta naslednje gibanje:

junij	rastl.	živ.	indus.	total.
1928	124,6	110,0	99,6	106,1
1929	117,5	109,5	93,1	101,0
1930	91,5	99,7	80,5	86,8
1931	77,8	71,7	71,7	73,8
1932	72,7	55,0	63,4	64,9

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, je naš totalni indeks v zadnjih 4 letih nazadovao od 1928 na 64,9, torej za 41,2 točke. V primeri z l. 1928. je najbolj nazadovao indeks cen živine in živinskih proizvodov, in sicer točno na polovico.

Malenkostno okrepitev vidimo pri indeksu cen izvoznih in uvoznih predmetov. Indeks cen glavnih izvoznih predmetov se je dvignil za 0,6 na 62,5, indeks cen glavnih uvoznih predmetov pa za 0,2 na 67,9.

Napetost med izvoznim in uvoznim indeksom se je za malenkost zmanjšala. Kakor znano, je bil naš indeks cen glavnih izvoznih predmetov l. 1928, in 1929, še za okrog 20—25 točk višji nego naš indeks cen glavnih uvoznih predmetov. Ker pa so cene izvoznih predmetov zadnja leta nam v škodo mnogo bolj nazadovale nego cene uvoznih predmetov, je stanje banes obratno. V maju je bil indeks cen izvoznih predmetov že za 5,8 točke nižji od indeksa cen uvoznih predmetov in se je ta razlika v juniju skčila le za 0,4 na 5,4 točke.

Reorganizacija mlekarstva

V našem drugem članku (glej Jutro od 18. 6. t. l.) smo omenili započeto delo za reorganizacijo mlekarstva v raznih srezih naše banovine. Da pa bo javnost poučena o uspehih tega delovanja in o namenu, ki ga hočemo doseči, naj mi bo dovoljeno še kratko poročilo o razvoju te akcije v posameznih krajih.

Maribor, kot obmejno mesto nima mlekarne, ki bi preskrbovala meščane z dobrim neoporečnim mlekom. Obstojča zasebna mlekarica se je bavila v večini s predelavo mleka in z izvozom mlečnih izdelkov. Tako je bilo preskrbovanje meščanov z mlekom več ali manj izroteno prepuščeno. Na dežel: so plačevali mleko komaj 1 do 1,50 Din za liter. Višja cena od enega dinarja za liter je bila komaj v najbližji okolici. Na ta način je bil škodovan kmet kot producent, na drugi strani pa konsument, ki je plačeval slabo mleko drago, če upoštevamo vrednost takega mleka in njega ceno pri producentu.

Pri teh razmerah je bila nujna potreba nekaj ukrepov, da se razvije druga miselnost glede preskrbe mesta z mlekom, ki more koristiti tako producentu kakor konsumentu in da se omogoči povečanje konsumna mleka, kar je mogoče edino z dobro organizacijo mlečnega trga. Veliko koristi bi imelo naše kmetijstvo s povečanjem konsumna mleka v današnjem času, ko ve večji pridelki tako težko nvoživijo, in to ne na škodo drugih kmetijskih pridelkov.

Mariborčani so pozdravili zamisel reorganizacije mlekarstva in so tudi dejansko dokazali, da so pripravljeni pomagati tej koristni prenovi. Mestna občina z županom in podžupanom na čelu je ponovno izjavila, da bo podpirala našo misel, kolikor bo v današnjem času mogoče. V ta namen so proučili brezplačno živinodržavniško preiskavo krav mlekaric in tudi nekatere prostore v mlekarske svrhe. Veliko pripravljenost je že od vsega početka pokazal tudi šef zdravstvenega doma dr. Vrtovec, ki je ponudil mlekarski zadrugi svoje preiskavo mleka in začasno celo nekatere prostore v Zdravstvenem domu.

Od uresničenja nameravane mlekarice centralne se seveda še daleč. Postavitve centralne ni tako enostavna in zahteva večje poštvenosti od strani ustanoviteljev. Precejšen del stroškov za centralno bo potrebno kriti iz vpisanih združinskih deležev. Več zahtevati od združnikov je v tem času skoro nemogoče. Tu bi bila največ pomoč s kakim brezobrestnim posojilom na mestu, ker nobena javna ustanova ni tako potrebna pomoči, kakor zadruga kmetijska, če je res kmet stebel države, kakor se to vedno poudarja.

In če smo se tako Jula od uresničenja mlekarice centralne v Mariboru, na vendar večji moralna podpora mestne občine, ki hoče tudi v pogledu mlekarstva postopati po zgledu severnih kulturnih mest.

Ljubljanska okolica je pokazala tudi precejšnje zanimanje za mlekarico organizacijo, toda žal so prišle v teku priprav, da se mlekarico društvo spremeni v zadrugo in da se poberejo deleži, kot podlaga za postavitev mlekarne, ovire in naš trud je bil zaman; oddahnili so se prekunci, ki lahko še naprej mlekarijo, kakor pred 50 in več leti. Kako dolgo bo možno na tak način mlekariti v mestu, ki potrebuje dnevno nad dvajset tisoč litrov mleka, je težko ugati. Koliko škodo trpi na ta način producent v pogledu povišanja konsumna mleka, vemo vsi, ki po namo mlekarstvo in nje razvoju v drugih naprednih državah. Kaj naj poretuje o ras tuji, ko vidimo, kako se nehijskemu ravna z najdragocenejšim življenjskim hranilom — mlekom, bodisi na ulici, kakor v tako zvanih mlekaricah. Upajmo, da to stanje ne bo trajalo dolgo.

Kamniški srez je izvedel obširno akcijo za ureditev mlekarstva. Na večjih zborovanjih so kmetovalci pokazali dovolj razumevanja za skupno zadržujočo misel. Sreski kmetijski odbor je s pomočjo nekaterih preizkušenih združinskih mož sestavil enotna pravila za ves srez in nadaljeval svojo akcijo s popisovanjem združinskih deležev.

Radovljanski srez ima največ pogojev za razvoj mlekarstva. Tudi tam so sklicali mlekarico anketo, toda ostalo je vse pri starem, akoravno so danes za bohinjsko

mlekarstvo vse drugačni časi in je potreba po reorganizaciji nujna.

Niž boljše ni v krajskem srezu. Ko naj bi se uresničila združenje nekaterih mlekaric, se je pojavil lokalni vaški patriotizem, ki je pri nas še vedno večji od prave zadržujoče misli in poštvenosti združinskih voditeljev.

Ta popis nam jasno kaže, kako daleč smo se od uresničenja zaželenih združinskih central, ki bi bile edino zmožne izboljšati položaj našega mlekarstva. Dokler pa nismo urejeni, ne smemo pričakovati povečanja konsumna doma, o kakem izvozu pa še dolgo ne more biti govora.

Misel po združenju in izboljšanju našega mlekarstva pa navzlic temu ne sme zapustiti, saj nam že pregovor pravi, da po slabem pride dobro in tako upamo tudi v mlekarstvu.

Franjo Pavlica.

Gospodarske vesti

Občni zbor Gremija trgovcev v Ptuj. V soboto 2. t. m. se je vršil v gostilni G. Brenčiča občni zbor Gremija trgovcev za mesto Ptuj in Breg, ki se je v smislu novega obrtnega zakona preobrazil v Združenje trgovcev. Zboru je predsedoval načelnik g. Lenart. Na njegov predlog sta bili odposlani pozdravni brožavki ministru g. dr. Kramarju in trgovinskemu ministru g. Ivanu Mohoriču. V svojem zanimivem poročilu je podal sliko obširnega dela, ki ga je gremij izvršil v preteklem poslovnem letu. Zaradi gospodarske krize se nahaja trgovstvo v obupnem položaju. Zlasti v vinski trgovini vlada danes popolno mrtvilo in se je bati najhujšega. Ugotovljeno je tudi, da ima trgovstvo premalo zastopnikov v občinskem svetu, zato so tudi občinske doklade previsoke. Gremij se je na merodajnih mesih med drugim zavzel, da bi dobil Ptuj nedeljsko in nočno telefonsko službo, kakor tudi, da bi se postavila na kolodvoru prepotrebna 40 tonska tehnična. Iz administrativnega poročila, ki ga je podal tajnik g. Osenjak, je razvidno, da ima Združenje 176 članov. V teku lanskega leta je bilo na novo prijavljenih 38 članov, odjavljenih pa 35. Združenje ima vpisanih 78 pomočnikov in 35 vajencev. G. Vrabl je podal poročilo o premoženjskem stanju, iz katerega sledi, da ima Združenje 46.700 Din čistega premoženja, nakar je bil sprejet proračun za leto 1932 v višini 31.450 Din. Primanjkljaj izdatkov nad dohodki v višini 20.250 Din se bo kril z gremijsko doklado, ki jo bo treba po sklepu načelstva nekoliko zvišati. O proračunu se je razvila živahna debata, v katero je zlasti posegel g. Milko Senčar. Zvezni tajnik g. Kaiser pa je v daljšem predavanju razložil pomembnejše točke novega obrtnega zakona in pravilnikov. Pravila novega Združenja trgovcev so bila soglasno sprejeta in so vsi poslali prešli na staro načelstvo, ker 3 letna funkcijska doba starega načelstva še ni pretekla. Pri volitvah v nadzorstveni odbor so bili izvoljeni g. Brenčič Alojz, Tognio Julio, Sonnenschein Ljudevit in Breznik Tomaž. Inkorporacijska pristojbina je bila določena za desetiške družbe in družbe z 1500 Din, za trgovce z 800 Din in za branjarje s 400 Din, nadalje vajeniška sprejemina na 50 Din. Glede učencev je bilo določeno, da sme trgovec brez pomočnika zaposliti enega vajenca, trgovec z 2 pomočnikoma po 2 vajenca, s 4 pomočniki po 3 vajence. Več kot tri vajence ne sme zaposliti noben trgovec. Občni zbor se je tudi načelno izrekel za obligatorično socialno zavarovanje. Ker pa ni bilo potrebnih 50 odstotkov članstva navzočih, se bo izvedlo pismeno glasovanje. Na koncu zborovanja je član Zbornice za TOI podal še obširno poročilo o delovanju zbornice.

Sprememba pravilnika o pogodbenih državnih poštah. Prometni minister je izdal odlok, s katerim se izvršijo naslednje spremembe v pravilniku o pogodbenih državnih poštah. V čl. 7. se črta točka 7., po kateri je pogodbeni poštar dobival za opravljanje izredne neprekinjene dnevne službe (»cc«) 10 Din za vsak dan. Točka 8., v kateri je bilo določeno, da dobi pogodbeni poštar za opravljanje izredne neprekinjene (»N«) službe 20 Din za vsako noč, se spremeni tako, da znaša ta nagrada v času od 16. oktobra do 15. aprila 16 Din, v času od 16. aprila do 15. oktobra pa 8 Din za vsako noč. Končno je določeno, da se pogodbene pošte z več kakor 35.000 delovnimi enotami pretvorijo v državne postopno po proračunskih možnostih in da do take ostanejo pogodbenice.

Seizijalno zavarovanje trgovcev. Iz trgovskih krogov smo prejeli: Združenje trgovcev v Ljubljani je poslalo svojim članom poziv na vpis k obligatornemu socialnemu zavarovanju, ki ga pripravljajo trgovstvo in ki naj ne obsega samo trgovcev, temveč tudi njih rodbinske člane. Zamisel sama je dobra, ker lahko marsikdo fizično ali materialno omaga. — V tej okrožnici pa ni navedeno, koliko bi vsaj približno znašali prispevki in tudi ne na kakšni podlagi se bo računalo to zavarovanje. Umetnost bi bilo, da bi združenje s pobiranjem podpisov počakalo, dokler ne bo jasna slika glede računskih podlagi in dokler ne bo izdelan kalkulatorski načrt.

Jesenska vinska razstava na ljubljanskem velesejmu. Po sklepu velesejskega kmetijskega odbora priredi le-ta tudi letošnje jesen od 3. do 12. septembra obsežno kmetijsko razstavo, ki bo obsegala razne kmetijske panoge, predvsem vinarstvo, mlekarstvo in sirsarstvo, čebelarstvo in zelenjadarstvo. Glede vinarstva bo razstava na precej široki podlagi, tako da bodo mogli med seboj konkurirati ne samo vinarske zadruge, vinarska društva in trgovci, marveč tudi posamezni producenti z raznimi vinskimi pridelki iz dravske banovine. Vsa vinska razstava bo skupaj v enem paviljonu (ne raztreseno po kojah po raznih paviljonihi). Posameznim razstavljalcem, odnosno skupinam, bo odmerjen gotov prostor, toda v glavnem: po načrtu velesejskega kmetijskega odbora. Tudi točenje v tem prostoru bo lahko vsak razstavljalac sam opravljal po odobrovali navodilih. Od skupička bo pa moral odstopiti gotov odstotek v kritje razstavnih stroškov. Vabila s pojasnilom se bodo sicer kmalu razposlala posameznim korporacijam, vendar lahko producenti, ki se hočejo udeležiti s svojimi vinskimi pridelki te razstave, že se-

daj javijo velesejskemu uradu v Ljubljani svojo udeležbo z navedbo vinskih sort, ki jih nameravajo razstaviti. — Razstava je sicer skupna, ker pa bo vsak razstavljalac samostojno razstavil in eventualno svoje blago sam točil, mu bo s tem dana ugodna prilika, da stopi osebno v stik z interesi za njegov pridelek. Na ta način mora izostati večkrat neopravičen ožitek in predsodek, češ da točaji in aranžirji takih priredb dajejo prednost in gotovim razstavljalcem. Tako se bo marsikdo septembra lahko pobahal s svojim lanskim izbornim pridelkom. Enako postopanje bo v mlekarškem, sirsarskem in čebelarškem oddelku.

Kolkovanje potrdil, odnosno izpričeval vajencev in pomočnikov. Na razna vprašanja pojasnjuje Zbornica za TOI, da je treba izpričevala vajencev o trajanju učenja, bodisi da se je učenje dovršilo ali pa pred časom prekinilo, kolkovati z 20 Din. Izpričevala ali potrdila, ki jih izdaje zadruga vajencem, ki pri pomočniškem izpitu niso pokazali zadostnega uspeha, da so dovršili učni čas brez pomočniškega izpita, je kolkovati s kolkom za 10 Din, pomočniška izpričevala, to je izpričevala o vedenju in pokazani izobrazbi med službo pa s kolkom za 20 Din. Ta taksa pa velja za pomočniška izpričevala samo, ako se ne izdajajo v poslovni knjižici, dočim so v teh knjižicah izdana izpričevala oproščena kolkovanja.

Dobave. Direkcija državnega rudnodobeglede dobave 60.000 kg sena in 50 komadov rudarskih sekir. Komanda pomorskega arsenala Tivat sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg umivalnih gob in 150 kg gostega razbonita. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) — Dne 8. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave živil (čebula, riž, zdrob, sladkor itd.). Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.

Borze

4. julija.

Na ljubljanski borzi je deviza New York danes popustila in so sponored nazadovale tudi devize London, Pariz, Praga, Amsterdam, Berlin in Bruselj. Edino deviza Trst se je okrepila.

Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda okrepila za nekaj točk in je prišlo do zaključka po 178 in za julij po 175. Od dolarskih papirjev se je trgovalo 7% Blairovo posojilo po 34,50 in pozneje po 36, 7% Seligmanovo posojilo Drž. hipot. banke pa je bilo zaključeno po 40. Promet je bil še v investicijskem posojilu po 47. (V Beogradu so bili zaključki v investicijskem posojilu nekoliko večji.)

Devize. Ljubljana, Amsterdam 269,32 — 2280,68, Berlin 1333,42 — 1314,22, Bruselj 782,40 — 786,34, Curih 1097,35 — 1102,85, London

Stavka v Ljubljani končana

Včeraj se je dosegel sporazum in danes se bo delo nadaljevalo

Ljubljana, 4. julija. Stavka stavbinskih delavcev, ki jih tvrdka »Slograd« zaseda pri regulacijskih delih v Ljubljani, o kateri je »Jutro« v zadnjih dneh parkrat poročalo, se je z današnjim dnem končala s sporazumom med delavci in delodajalcem. Danes dopoldne so se na predlog Delavske zbornice v prostorih tvrdke »Slograd« sestali zastopniki vseh prizadetih in poklicanih forumov in po kratkih pogajanjih je bil odločen naslednji zapisnik:

»Dne 4. julija 1932 so se sestali zastopnik »Slograda« g. inž. Pirkmajer, zastopnik Delavske zbornice g. Kopač, zastopnik Narodne strokovne zveze g. Kravos in strokovne komisije g. Vuk ter trije zastopniki delavstva. Dosegel se je sporazum in sicer: 1. podjetje »Slograd«, d. d. v Ljubljani, plača delavce od vstopu v delo po 3 Din na uro, 2. po 14dnevni zaposlitvi se delavci vrstijo v odgovarjajočo kategorijo, in sicer po njegovi zmognosti, najmanjši kategorijski zaslužek je 3,50 dinarjev na uro; 3. zaradi nastale divje stavke podjetje ne bo nobenega stavkajočih niti prejenjalo niti odpustilo.«

Zapisnik so podpisali v imenu tvrdke njen šef g. inž. Pirkmajer, za Delavsko zbornico ravnatelj Kopač, za Narodno strokovno zvezo tajnik Kravos, za Strokovno komisijo Ivan Vuk, za delavce, za poslane pri regulaciji, na Albert Rebec, Franc Garafol in Ivan Kobal.

Jutri zjutraj od sedmih se z delom v strugi Ljubljanice spet redno prične. Ta spor, ki je večji del nastal zaradi prevočerkve naglice in nerazumevanja na obeh straneh in ki je eden najzanimivejših mezdinskih sporov v zadnjem času pri nas, je torej s tem srečno končan. Nekateri so poizkušali ta spor izkoristiti kot politično in taktično senzacijo, toda trdnost in dobra volja, ki so jo pokazali tako delavci kakor delodajalec in posredujoči činitelji, je stvar v kljub vsemu dovela do mirne rešitve. Prenagljeni način borbe od strani delavstva je zakrivil, da je pri pogajanjih zavzemalo prav za prav večji pomen vprašanje o tem, kaj naj se zgodi z glavnimi krivci nekaterih neljubih incidentov, do katerih je prišlo med stavko, kakor pa vprašanje mezd. Po prizadevanju delavskih zastopnikov in po uvidenosti delodajalca bodo izostale vsekršne represalije, mezde pa so se tudi, ure dila na način, ki je v teh časih krize še skoraj razmeroma ugoden.

Dela v strugi Ljubljanice se bodo torej spet redno vršila. Z ozirom na letni čas in na ugodno vreme pa tudi v resnici niti »Slograd« niti zaposleni stavbinski delavci, ki so navezani na sezono, ne utegnejo izgubljati delovnih dni.

Podjetje Slograd o vzrokih stavke

Od strani podjetja »Slograd« smo prejeli glede nastanka pravkar zaključene stavke naslednje informacije: Pri regulacijskih delih Ljubljane je bilo v teku prejšnjega tedna zaposlenih okrog 350 delavcev in to tako, da je delala era skupina (okrog 175 delavcev) od 3. do 12. druga skupina pa od 12. do 21. Vse delavstvo je bilo v smislu čl. 233. obrtnega zakona sprejeto na poizkušnjo. V teku enomesečne dobe je podjetje imelo namen delavstvo klasificirati po zmognostih, to je: odpustiti delavce, ki bi ne bili zmogni prilagoditi se danim delavskim prilikam, odnosno pravilno taksirati dobre delavce po njihovi zmognosti in marljivosti. Zlasti je potreba pripomniti, da so se nabrali na delo ljudje iz vseh mo-

200,51 — 202,11, New York 5599,13 — 5627,39, Pariz 221,13 — 222,25, Praga 166,23 — 167,09, Trst 287,58 — 289,97.

Zagreb, Amsterdam 2269,32 — 2280,68, Berlin 1333,42 — 1314,22, Bruselj 782,40 — 786,34, London 200,51 — 202,11, Milan 287,54 — 289,94, New York kabel 5621,13 — 5649,39, New York ček 5599,13 — 5627,39, Pariz 221,13 — 222,25, Praga 166,23 — 167,09, Curih 1097,35 — 1102,85.

Curih, Pariz 20,15, London 18,29, New York 51,12, Bruselj 71,30, Milan 26,18, Madrid 42,20, Amsterdam 207, Berlin 121,70, Stockholm 93,50, Oslo 90,25, København 99,75, Sofija 3,72, Praga 15,17, Varšava 57,45, Buktarešta 3,05.

Effekti

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 177 — 180, za julij 174 — 175, za avgust 170 den., za december 173 — 176, 7% investicijsko 46 — 48,50, 4% agrarne 22 — 24, 6% begluske 31,25 — 32, 7% Blair 34 — 35, 8% Blair 38 — 40, 7% Drž. hipotek. banka 38 do 40; bančne vrednote: Priv. agrarna banka 202 bl.

Beograd, Vojna škoda 173 zakli., veliki komadi 175 den., 7% investicijsko 50, 49, 50 zakli., 4% agrarne 22 zakli., 6% begluske 32,50, 32 zakli., 7% Drž. hipotek. banka 38 do 39,25, Narodna banka 3860 den., Priv. agrarna banka 180 zakli.

Dunaj, Eskomptezessell, 100, Staatseisenbahnesell, 16,00, Trboveljska 19,11, Alpina-Montan, 8,25.

Blagovna tržišča

ZITO.

+ Winnipeg, 4. julija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 53,50, za oktober 56,375, za december 57,625.

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Zaključki ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 170 — 172,50, okolica Sombor, 79 kg po 172,50 — 175, potiska, 80 kg po 175 do 177,50; moka: baška 10%, franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh, po 305 — 310, banatska po 310 — 315; koruza (slov. postaja, plačlj. v 30 dneh): baška pri mlevski voznini po 145 — 147,50, pri navadni voznini po 150 do 152,50.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet 38 vagonov. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, 79 kg, okolica Sombor, 78 kg, srednjebaška in gornebaška, 79 kg 110 — 112; baška potiska in ladja Tisa, 79 kg 113 — 115; baška ladja Begej, 79 kg 110 — 112; banatska, 79 kg 108 — 112, Oves: baški, srem, slavonski, 140 do 142,50, Koruza: baška 101 — 102, baška, okolica Sombor 102 — 104; banatska 109 — 102; srednjebaška 102 — 104; okol. Šid 104—105. Moka: baška 10% in 10% 190 — 200; »2« 185 — 190; »3« 175 — 180; »4« 170 — 175; »7« 140 — 145; »8« 82,50 — 97,50, Otrrobi: baški, sremski 87,50 — 90.

KAVA HAG VARUJE

Osem let po nedolžnem v ječi

Jagodina, 2. julija.

Februarja 1924 je bil pred kragujevskim prvostopnim sodiščem obsojen na 20 let ječe zaradi umora, te dni pa ga je jagodinsko okrožno sodišče na obnovljeni razpravi popolnoma oprstilo. Predsed je popolnoma po nedolžnem celih osem let.

Jovana Bugarčiča iz vasi Ljubiča v gruzškem srezu je zadel sum, da je v noči od 29. na 30. septembra 1923 ustrelil kmeta Ljubišo Tucakoviča iz Čestina. Tiste noči je šel Ljubiša z vozom po svojo ženo v neko oddaljenejšo vas, ali spetoma so ga pričakali neznanji ljudje. Počili je strel in Ljubiša je oblezel mrtev na mestu. Konja sta šla z vozom sama dalje po cesti in sta se ustavila v Gruži, kjer so ljudje spoznali Ljubišev voz. Šli so iskat Ljubišo in ga našli na cesti mrtvega. Sum, da je umoril Ljubišo, ali pa vsaj vedel za umor, je zadel Jovana Bugarčiča, ker je dan pred umorom v Gruži opozoril Ljubišo, naj se varuje, ker ga nekdo hoče umoriti. Na vprašanje Ljubiše, kdo ga hoče umoriti, pa Jovan ni znal odgovoriti. Rekel je, da je delal na polju že v mraku, ko so prišli mimo njega, ne da bi ga videli, neki ljudje, ki so govorili, da bodo ustrelili Ljubišo. Po umoru Ljubiše so prišli Jovana, in so na njegovem vrtu, v volti murvi, našli vojaško puško, ki je bila ovita v cunj, kakor so jih našli v njegovi luži. Ker je bil Ljubiša ustreljen v vojaško puško, je ta najdba le še potrdila sum. Poleg vsega tega pa je bil Jovan pred leti tudi že obsojen zaradi podobnega zločina.

Pred kragujevskim sodiščem so se vršili proti Jovanu več razprav. Jovan je neprestano trdil, da je nedolžen, ali končno ga je sodišče vendarle spoznalo za krivega in ga obsodilo na dvajset let ječe. To obsodbo sta potrdila apelacijsko in kasacijsko sodišče in Jovan, ki ima sedaj 65 let, je moral v niško kaznilnico, iz katere bi gotovo ne prišel več, če bi se ne bila razprava obnovila. Do te obnove pa je prišlo, ker so se začeli po Gruži širiti glasovi, da Jovan ni kriv, temveč da je Tucakoviča ustrelil Mihajlo Glišovič, bogat kmet iz Grošnice, ki je sam začel pripovedovati, da mu je žal po nedolžnem obsojenega Jovana, ko je vendar on sam ustrelil Tucakoviča. Leta 1926. je Glišovič obolev in je svoj zločin celo priznal grošniškemu županu in županu, toda nihče se ga ni upal ovaditi oblastim, ker so se ga kot velikega nasilneža vsi bali. Šele ko je umrl, so se ljudje toliko opogumili, da so bili pripravljeni pričati v prid po nedolžnem obsojenemu Jovanu, ki je zaposlil za revizijo sodnega postopka. Tako se je leta 1930. in 1931. vršila zopet razprava v Kragujevcu, toda sodišče ni smatralo za potrebno, da se sodni postopek obnovi, dokler ni končno beogradska apelacijsko sodišče odredilo revizijo in se je določilo jagodinsko okrožno sodišče za novo razpravo.

Na ponovni razpravi so stare priče izpovedavale, kakor na prejšnjih razpravah, kakih deset novih prič pa je potrdilo, da je Mihajlo Glišovič priznal pred svojo smrtjo, da je on ustrelil Ljubišo Tucakoviča in je Jovan Bugarčič popolnoma nedolžen. Ustrelil pa je Ljubišo zaradi nekega dolga. Vse te priče so izpovedale, da se prej niso upale pričati proti Mihajlu, ker so se bale njegovega maščevanja.

Čebele so ga kaznovale

V Niederlehnu pri Oberkirchu je hotel neki tat ukrasti čebelarju panj čebel in ga je bil že odnesti kakih 100 m od uljnaka. Ko je tat položil panj na tla, da se odpočije, so se čebele s takšno silovitostjo vrgle nanj, da je moral pobrati sila in kopita ter pustiti panj, kjer ga je bil položil na zemljo. Tat pa so čebele tako epikale, da se je kmalu izvedelo, kdo jih je hotel ukrasti.

Iz življenja in sveta

K današnji šestdesetletnici Edvarda Herriota

Obrazna mimika ministrskega predsednika E. Herriota

Hooverjev tekmeč

Konvent ameriške demokratske stranke je v Chicagu določil za svojega kandidata pri predsedniških volitvah Franklina D. Roosevelta. Dobil je 945 glasov, Al Smith, demokratični kandidat l. 1928., pa 190 glasov. Za podpredsedniškega kandidata je bil imenovan speaker poslanske zbornice Garner.

Newyorški guverner Roosevelt

Ko so razglasili izid teh volitev, je med 20.000 glav prisotno množico izbruhnil nezasiščen trus. Ljudje so tulili in zvižgali in šele po dolgem času se je predsedniku zborovanja posrečilo, da je ustavil to bučno demonstracijo proti Rooseveltu. Množica je pač bolj navdušena za Ala Smitha nego za njegovega srečnejšega tekmečarja. Roosevelt, ki je newyorški guverner, pa je izvolitev sprejel.

Franklin D. Roosevelt je oddaljen sorodnik znamenitega ameriškega predsednika Teodorja Roosevelta. Rodil se je leta 1882, pri New Yorku, študiral je jus in postal odvetnik. 1910. je stopil v politično življenje in že dve leti pozneje je bil v demokratski stranki tako vplivna osebnost, da je ta na njegovo besedo izvolila Wilsona za predsedniškega kandidata. Wilson ga je zato l. 1913. napravil za mornariškega državnega tajnika. To funkcijo je izvrševal tudi med vojno. Leta 1920. ga je demokratska stranka izvolila za kandidata državnega podpredsedništva, a zmagali so republikanci s Hardingom. Naslednje leto je nenadoma obel na smrtni udar, trajalo je leta, preden je mogel spet rabiti roke in noge. L. 1928. je nato spet stopil v politično življenje in je postal po zaslugi tedanjega demokratskega kandidata za državnega predsednika newyorški guverner. Prvotno je bil ljubljenelec Newyorčanov, a ko se je spri s Smithom, so se obrnili ti proti njemu in baš na chikaškem konventu so mu priredili gori omenjeno demonstracijo. S Hooverjem, sedanjim državnim predsednikom in njegovim tekmečem pri predsedniških volitvah, ki se bodo vršile letošnje jeseni, sta si intim-

na prijatelja in pripovedujejo celo, da bi ga bil l. 1920. skoraj pridobil za demokratsko stranko.

John N. Garner,

predsednik ameriškega kongresa, ki bo najbrž kandidat za državnega podpredsednika

Al Smith,

ki je na demokratskem konventu v Chicagu med navdušenim soglasjem ogromne večine zahteval konec prohibicije. (Slika ga kaže kot prejšnjega nasprotnika alkohola, ko je pil samo mleko!)

Mož s 4500 sorodniki

Neki mlad Arabec, ki študira na univerzi v Cincinnatiju, je v svojem prostem času sešel svoje sorodstvo in dognal, da ima 4500 sorodnikov. Doma je iz Ramalaha v Palestini.

Pet smrtnih obsodb in 150 let ječe

Obtoženci razdeljevalnice Gum Gort v Moskvi

Vodje razdeljevalnice so nastavili na odgovorna mesta spekulante, ki so z raznimi goljufijami škodovali državni trust za en milijon rubljev. Sodišče je obsodilo pet obtožencev na smrt, ostale pa skupno na 150 let ječe

Voditelj evropskih narodnih manjšin oboel

Dr. Josip Wilfan

Kakor smo že poročali, je prišlo na dunajskem kongresu narodnih manjšin do viharne incidenta, ko so madžarski delegati navalili na predsedniško tribuno. Predsednik dr. Josip Wilfan je takoj zaključil sejo, nakar se je onesvestil. Prepeljali so ga nemudoma v sanatorij, kjer so zdravniki ugotovili krvavitev v možganih. Po zadnjih poročilih je dr. Wilfan izven nevarnosti

Omejitev uvoza tujih filmov v ČSR

Češki listi poročajo, da je trgovinsko ministrstvo uvedlo strožjo prakso za uvažanje filmov. Na vsak domači film se sme uvažiti odslej samo šest tujih. Vrh tega je ministrstvo tudi zvišalo podporo za domače filme.

Spomenik maršalu Fochu

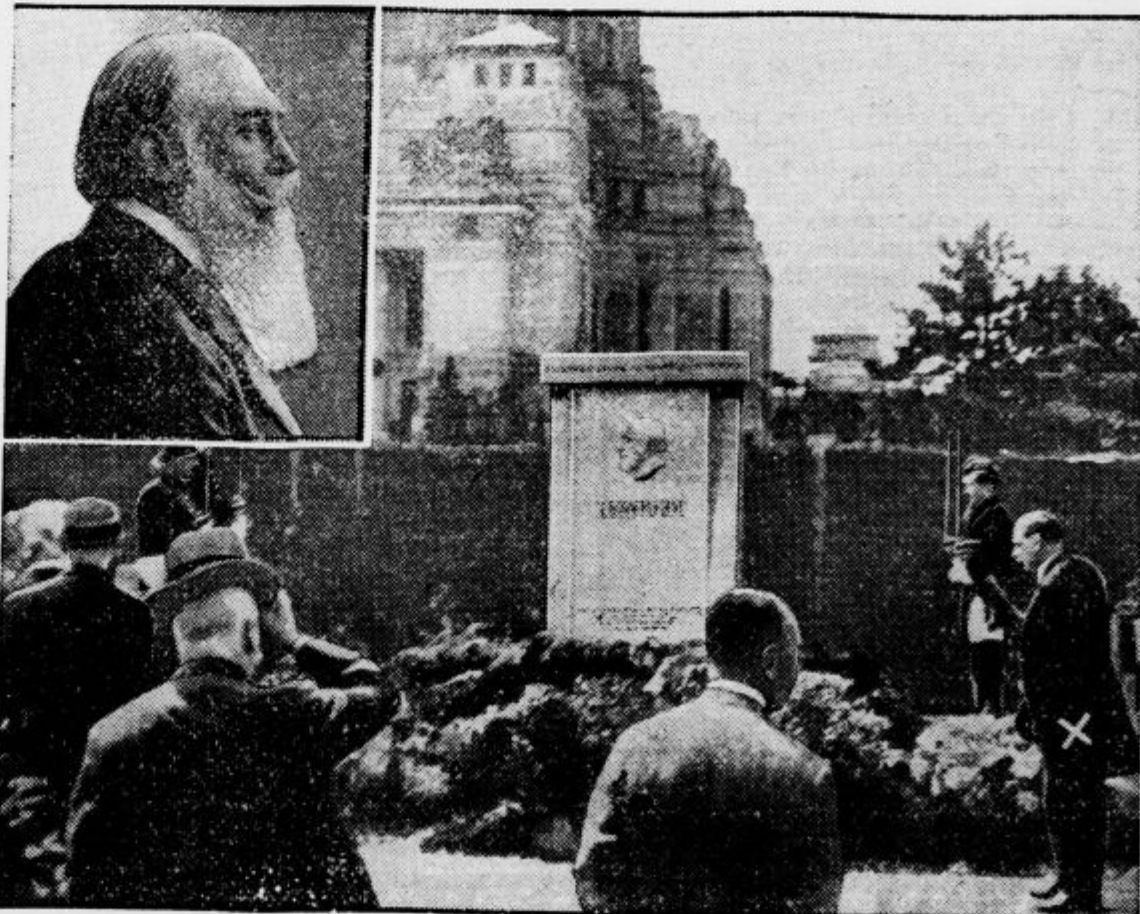
V nedeljo 3. t. m. so odkrili na glavnem trgu Spa spomenik maršalu Fochu

Atentat na rektorja dunajske univerze

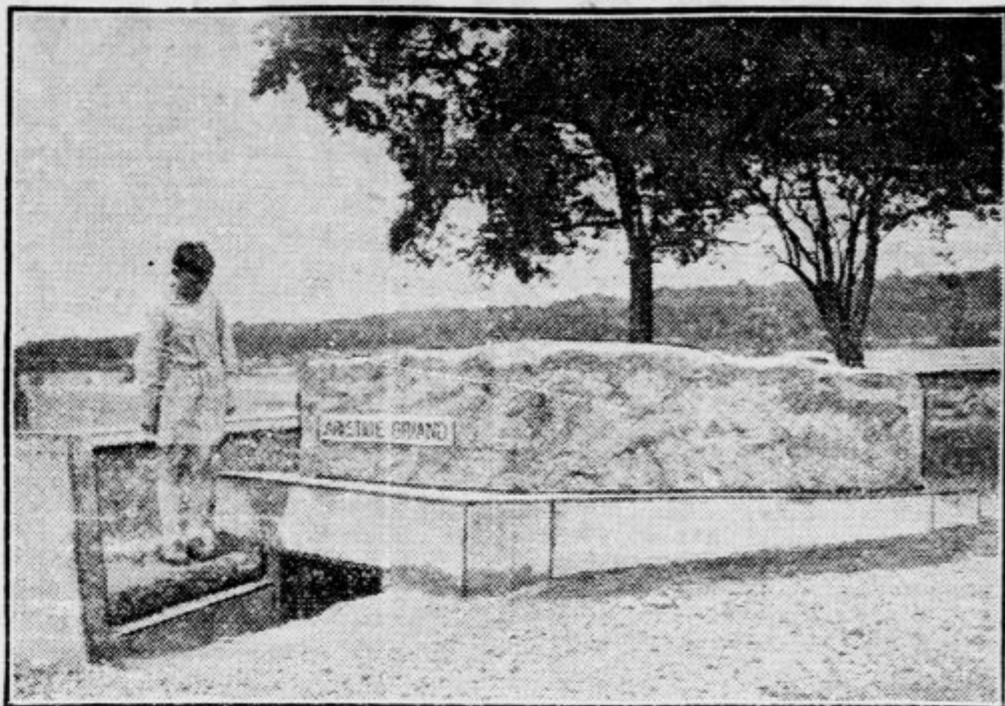

Slika na evi: Profesorja zoologije na dunajski univerzi dr. Schneiderja (desno z brado), ki je — kakor znano — izvoljen na dunajskem osrednjem pokopališču ponesrečen atentat na univerzitetnega rektorja dr. Abela, zaslišujejo policijski organi. — Slika spodaj: Pogled na svečanost na pokopališču. Desno rektor dr. Abel (X) med nagovorom. Dve minuti nato je padel strel, ki ga je izstrelil rektorjev fakultetni tovarš dr. Schneider (zgoraj levo). Prof. Schneider je izjavil policiji, da se je hotel masčevati nad rektorjem, ker je preprečil njegovo imenovanje za rednega profesorja zoologije. Schneiderjevo ime je znano v znanstvenem svetu

Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo, zlasti pri močnokrvnih, korpušnih osebah satarjih in hemeroidno bolnih. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zadnje počivališče apostola miru

V nedejo popoldne so svecano prenesli Briandove posmrtni ostanke na pokopališče v Cocherelu, kjer so bili zbrani med množico številni člani francoske vlade, parlamenta, državnih in samoupravnih oblasti kakor tudi mnogi bivši sodelavci Aristida Brianda. Ministrski predsednik Herriot je v svojem govoru poveljeval Briandove zaslugi za svetovni mir in kulturno sožitje evropskih narodov. — Slika kaže preprosti grob, kakršnega si je želel sam Briand

Zadnji portugalski kralj

Kakor smo poročali, je v soboto zaradi bolezni v vratu umrl bivši portugalski kralj Manuel v starosti 43 let. To je bil zadnji kralj Portugalski, ki ji je vladal tudi le dve leti. Kronali so ga l. 1909., ko sta po atentatu preminula njegova oče Karlos I. in njegov brat prestolonaslednik. Kakor po čudežu, je Manuel, ki se je peljal v istem vozu z očetom in bratom, ušel le z lahko rano. Navzlic svoji mladosti je poskušal z reformami odpraviti nezadovoljstvo, ki se je obračalo proti dinastiji in je pred vsem odpravil diktaturo. Toda položaj se ni dosti spremenil in že naslednjega leta, ko so zmagali pri volitvah revolucionarji pod Costo, ter pa predvsem zaradi nekih temnih koncesij An-

gležem in nezakonitih kreditov kraljevi družini, se je moral umakniti.

Kralj Manuel, ki je bil zadnji potomec braganške kraljeve rodbine in poročen s princeso Avgusto Viktorijo Hohenzollernsko-Sigmaringensko, je bil nadarjen človek, ki se je udeleževal tudi umetniško in znanstveno. Pesnikoval je, slikal in muziciral, poleg tega je zbiral tudi zgodovinske dokumente, stare knjige in note. V pregnanstvu je zbral dragoceno biblioteko, v kateri so bile zastopane vse portugalske tiskarne 16. st., mnogi redki rokopiši z miniaturnimi stili.

Proti koncu svojega vladanja je zašel v razpisnost, ljudstvo pa se je zgrajalo posebno zaradi izdatkov, ki jih je imel s svojo prijateljico, znamenito varietetno pevko Gaby Deslys.

V noči, ko je izbruhnila revolucija, je igral s svojimi prijatelji bridge. Sredi igre so zagrmeli trije topovski streli, ki so naznanili pričetek revolucije. Kralj je hotel poklicati nekega ministra, a telefonska zveza je bila pretrgana; še ko je stal pri telefonu, se je začel boj. Ob šestih zjutraj se je postavil pred kraljevo palačo Necessidades zvesti topniški polk, ki bi lahko razrušil nižje ležečo mornar-

Naslednik Alberta Thomasa

Harold Butler,

dosedanji nadomestni ravnatelj, ki ga je imenoval upravni svet Mednarodnega delovnega urada za Thomasovega naslednika. Butler je rodom Anglež in je star 43 let

Manuel II.

riško vojašnico, sedež vstašev. Polk je čakal samo na kraljevo povelje, ki pa ni prišlo. Manuel je ukazal le to, naj polk spet odide. Ob devetih mu je ministrski predsednik de Souza svetoval, naj ostavi palačo, ki jo mislijo vstati bombardirati. Toda kralj ni hotel oditi, pač pa je od slovil svoje spremstvo. Dve uri nato so tresle proti gradu prve kroglice, ki pa so razbile samo par dimnikov. Smeje se, je dejal kralj: »Pri revolucijah dobijo celo najprvo vedno dimnikarje.« Umakniti pa se ni hotel, rekoč: »Ker mi ustava ne dovoljuje nobene druge vloge, nego da se dam ubiti, hočem vsaj to vlogo odigrati kolikor mogoče dostojno.« Šele ko mu je dal vladni predsednik sporočilo, da bo sam kriv, če vstaja uspe, ker zahteva ščitenje kraljeve palače dva polka, ki bi se lahko uporabila za obnovo reda, je sklenil, da se umakne. Obkel se je v meščansko obleko in ostavil grad.

Smrt izumitelja pesta za prosti tek

Ing. Ernst Sachs, vsem kolesarjem znanega pesta za prosti tek, je umrl v Schweinfurthu, star 65 let

Vsak dan ena

Kie neki je drugi čevljar?

Michel Zévaco:

83

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Concini je odprl usta, da bi zavpil: »Vrnem ti prostost!«
A tisti mah mu je legla na komolec rahla, toda oblata roka. Prepaden se je ozrl in skrčil pest na ročniku svojega bodala. Tedajci je pa zagledal pred seboj Leonoro.
Zdela je zraven njega in ga gledala s svojimi prečudnimi črnimi očmi, polnimi nežnosti, sočutja in zaničevanja.
»Ti?« se je zdrznil Concini. »Bila si tu? Kako si vedela? Kako si prišla semkaj? Kako si mogla...«
»Vse sem slišala?« mu je segla v besedo, ne da bi odgovorila na njegova vprašanja. »Kaj misliš storiti?«
»Vse si slišala, pa vprašaj, kaj mislim storiti?« je besno zarohnel Concini. »Kaj naj storim drugega kakor to, da mu odprem vrata in ga odvedem na cesto? V pesteh naju ima, lopov!«
»Tega nikar ne stori,« je z ukazujočim glasom rekla Leonora.
»Ali se ti meša? Mar nisi razumela, za kaj gre?«
»Ubogaj me! Verjemi, da ti hočem dobro... Odbij zahtevo!«
Concini ji je pogledal v oči, kakor da bi ji hotel videti na dno duše. Poznal jo je in vedel, da mora imeti nekaj na umu. A vendar se je obojavljaj.
»Pogubljaj naju!«
»Narobe!« je s hladno odločnostjo zatrdila Leonora. »Rešiti naju hočem. Stori, kar ti velim!«

Concini je zaupal svojemu mračnemu geniju. Naklonil se je, čeprav je v srcu besnel.
»Naj bo,« je rekel. »A glej...«
»Kje imaš kroglice?« mu je Leonora iznova segla v besedo.
»Dve vzemi!«
Concini je pokimal. Nato je vzel iz žepa dve majhni kroglici, se sklonil nad rešetko in s porogljivim glasom zaklical:
»Res si se domišljaj, da me boš prestrašil s svojo dolgočasno historijo? Siromak!«
Jehan je omahnil.
»Izgubljen sem!« mu je prišlo na um. »Zgodilo se je nekaj, česar ne morem uganiti. Concini se me je bal. Videl sem, da se je že hotel vdati... In zdaj?«
»Tvoj tovariš naj le gre h kralju,« je nadaljeval Concini, »in naj mu reče kar mu drago. Meni nič mar. Nedoržen sem in bom to tudi dokazal, če bo treba. Zato ti ne vrnem prostosti; ne bojim se te, kakor si si domišljaj, bedak! Umrl boš tu, počasne, strašne smrti: od žeje in gladi.«
To rekiši je spustil kroglici doli in pogledal v celico.
Jehan ni videl rumenih kroglic, ki sta prileteli v poltemo njegove celice. Razleteli sta se brez glasu.
Sicer pa ni utegnil premišljevat in gledati okoli sebe. Neznosen vonj ga je mahoma stisnil za grlo. Mehanično je iztegnil roke in se zvrnil vznak, kakor da bi ga bila strela ubila.

26

Concini je videl Jehanov padec. Počasi se je vzravnil in porinil skrinjo, ki je zakrivala odprtino, na njeno mesto. V tem trenutku se ni vedel, ali naj se veseli obsebe, ki jo je bil izrekel, ali naj se

je kesa. Kaj mogoče je bilo, da je pogin njegovega sovražnika pomenil tudi njegov pogin.
Potegnil je Leonoro v majhen kabinet in jo vprašal s trdim, grozečim glasom:
»Zakaj mi nisi dala, da bi ga bil izpustil? Ali misliš, da mi je povedal izmišljeno historijo?«
Leonora je bila prav tako mirna, kakor je bil njen soprog razburjen. S sanjavi obrazom je odgovorila:
»Morda! Jaz poznam Jehana bolje od tebe. To ti je norec, ki ne misli tako kakor drugi ljudje. Rada bi bila prepričana, da se je zlagal...«
»Če je tako, tedaj ponovim svoje vprašanje,« je nestrpno vzrožil Concini. »Ako misliš, da govori resnico, zakaj si mi ubranila, da ga nisem izpustil? Govori že, tako ti krvi Kriščeve!«
Leonora je zaničljivo skomignila z rameni:
»Ali ne pomisliš, da se mu daš za zmerom v roke, če ga izpuštiš pod vplivom njegove grožnje?«
»Bogme! A kaj hočem? Mar ni najbolj pametno, da se zavarujem zoper najbližjo nevarnost in rešiva najprej svoji glavi?«
Leonora mu je pazljivo pogledala v obraz in dejala:
»Jutri, čez leto dni, dokler bo kralj živel, bi naju ta razbojnik zasledoval s svojimi grožnjami. Izsilil bi nama toliko zlata, kolikor bi le hotel. Ali mu ga ne bi dajal, Concini?«
»Menda!« je srdito odvrnil Concini, hodeč po sobi sem ter tja.
»Dal bi mu vse, kar bi hotel... Glava je glava!«
Leonora se je zaničljivo nasmešnila.
»In nikoli ga ne bi spravil s poti. Trepetal bi pred njim, ker bi utegnil vsak trenutek ponoviti svojo današnjo grožnjo.«

Sport

Telesnovzgojni tečaj v Varšavi

Savez sportnih savezov kraljevine Jugoslavije objavlja naslednji razpis ministrstva za telesno vzgojo:

Državni urad za telesno vzgojo v Varšavi bo organiziral v osrednjem zavodu za telesno vzgojo v Varšavi od 15. julija do 7. avgusta poseben tečaj za gotovo število visokošolcev iz inozemstva. Udeleženci bodo v dveh tednih absolvirali ta tečaj, ki bo obsegal naslednji spored: 4 do 5 ur dnevno praktične vaje, 1 do 2 uri dnevno predavanja in propagandne razprave. V tretjem tednu biranja na Poljskem se bodo organizirale ekskurzije po Poljski.

V ta tečaj bo pozvanih 7 do 8 dijakov iz vsake države. Zanj pridejo v poštev trije dijaki iz Zagreba in dva iz Ljubljane.

Pogoji za kandidate so: povprečno zdravje in fizične sposobnosti, ki dovoljujejo gotov telesni napor v tečaju. Vsak udeleženec naj prinese po možnosti seboj: lahkoatletsko opremo, trenirko ali lahko sportno obleko, močne čevlje, odejo, blazino in dve rjuhi.

Udeleženci imajo brezplačno vožnjo na ozemlju Poljske in brezplačni poljski vizum. Stroški za potovanje po Poljskem se bodo udeležencem vrnil. Poleg tega bodo dobivali brezplačno stanovanje in hrano v osrednjem zavodu za telesno vzgojo. Tudi pouk je brezplačen.

Iz tega izhajaja, da bodo kandidati plačali samo pot od svojega kraja do poljske meje in nazaj, stroške za vizume onih držav, skozi katere bodo potovali, in stroške za potni list.

Kandidati se morajo javiti Savezu sportnih savezov kraljevine Jugoslavije, Zagreb, Radićeve trg 1 najkasneje do 7. julija, in sicer potem enega svojih pristojnih sportnih savezov.

Ljubljanski plavalni podsavez. (Službeno.) Vse klube, člani LPP, opozarjamo na razpis državnega prvenstva v plavanju in water-polu juniorjev, ki se vrši 20. in 31. julija t. l. v Ljubljani, državnega prvenstva v plavanju in water-polu seniorjev 6. in 7. avgusta t. l. v Splitu in državnega prvenstva v skokih juniorjev in seniorjev 14. in 15. avgusta v Karlovcu. Program obsega naslednje discipline v plavanju juniorjev: 50 m prosto, 200 m prosto in 4x50 m prosto, 100 m prsno, 100 m hrbtno in 3x100 m mešano; za juniorke: 50 m prosto, 100 m prosto in 4x50 m prosto, 100 m prsno, 100 m hrbtno in 3x100 m mešano; plavanje seniorjev: 100 m prosto, 400 m prosto, 1500 m prosto in 4x200 m prosto, 200 m prsno in 3x100 m mešano; plavanje seniorke: 100 m prosto, 400 m prosto in 4x100 m prosto, 200 m prsno, 100 m hrbtno in 3x100 m mešano. Program skokov v vseh kategorijah je isti, kot za prvenstvo LPP. Prijave za državno prvenstvo je poslali do 15. julija t. l. na naslov tajnika Nikola Köhler, Zagreb, ulica Vjenceslava Novaka 8. Start na podsaveznem kot na državnem prvenstvu se bo dovolil le onim klubom, ki bodo do termina prijav poravnali vse svoje obveznosti napram podsavezu in JPS. Klube opozarjamo na definicijo amaterstva, ki je izšla v službenih objavah saveza v »Jutarnjem listu« ter na predpise glede oblike za državno prvenstvo, ki so v službenih objavah izšli istotam. Verifikacije onih, ki še niso verifikirani, pa žele startati na podsaveznem in državnem prvenstvu, morajo biti predložene LPP najkasneje do 10. t. m.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora danes ob 20.30 v kavarni »Emo-nas« na dnevnem redu so referati sekcij. — Seja načelstva nogometne sekcije bo v sredo ob 20.30; na sejo se vabita ob 21. Doberlet in Strehovec. Nogometni trening skupine I bo v sredo in petek točno ob 18. Prihodnjo nedeljo igramo v Zagrebu z Viktorijo.

ZSK Hrvatske (upravni odbor). Drevi ob 20.30 odborova seja. Na sejo se pozivajo Oblak, Primar II, Novak, Legović in Hrešč, katere se morajo pod pretnjo takojšnje suspenza udeležiti.

SK Svoboda (Ljubljana). Prijateljska tekma s SK Amater v Trbovljah je predložena na nedeljo dne 10. t. m. Redna odborova seja danes ob 20.

Iz življenja na deželi

BODONCI. Zaključili smo šolsko leto v lepo razstavo, ki je bila na tej šoli prvič prirejena. Uprizorjena je bila tudi igra »Sola v nebesih«. Otroci so igrali nepričakovano, vsa fasti gde učitelj, ki jih je tako lepo naučil. Na Vidov dan se je vršila proslava ob veliki udeležbi občinstva.

DOBROVA. Na jako slovesen način je proslavila organizacija JRKD predvečer Vidovega dne. Tajnik šolske uprave Kot kot je s šolsko mladino že popoldne pripravil veliko gromado na bližnjem hričku. Kmalu po 21. si zaslišal iz vasi Dobrova loško godbo, ki se je, čeprav silno utruje-

na od prejšnje noči, radevolje odzvala pozivu tajnika. Po pozdravnem govoru predsednika organizacije g. Pintariča, je povzel besedo g. Kokot, ki je v vznešenih besedah orisal pomen tega velevažnega slavlja. Z vzklikom Nj. Vel. kralju je končal svoj globoko zasnovani govor. Loška godba je intonirala narodno himno. Agilna loška godba in kapelnik zaslužita pohvalo. Ko je začel ogenj pojemati je množica ljudi v četverstopih odkorakala z godbo proti Dobovi ter se porazgubila po vaseh.

DOLENJA VAS. Na predvečer Vidovega dne je v našem kraju gorelo šest kresov, ki so jih zažgali tukašnji rodoljubi, tako brat župana Franc Henikman, župan sam, Sokolsko društvo, Strelska družina in še par drugih. Vsi kresovi so bili vidni daleč po ribniški dolini. Dne 24. t. m. bo v Dolenji vasi razvite sokolskega prapora pod pokroviteljstvom g. ministra Ivana Pucija. Društvo se vneto pripravlja na ta praznik. Prapor je naredilo samo s pomočjo članov. Predsednik odbora za rabo prapora je župan Henikman. Kuma bo gospa Dejakova iz Rakitca, kum pa g. Merhar Franc iz Prigorice. Vsi pripadniki lepe sokolske misli se k tej slovesnosti iskreno vabljene. Sodeloval bo godba Sokola iz Ribnice. Po razviti bo veselica.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Gasilska župa šentjurska priredi že razglašeno veliko tombolo dne 14. avgusta. Ker so dobrički lepi in bogati, naj tombole nikdo ne zamudi. Upamo, da ne bodo izostala sosedna društva. — Naše sokolsko društvo se pripravlja z veliko poštrevnostjo za igro »Dve nevesti«, ki jo bo igralo 10. julija na svojem, na novo prečiščenem odru.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Koprivniški Sokol je priredil na predvečer Vidovega dne velikanski kres na Vodnikovem razgledniku. Številno častstvo se je zbralo na 1017 m visokem hribu ob veličastnem stražnem ognju jugoslovenske misli. Bratje Sokoli so spustili nekaj možnarskih rabojev v zrak, pevci so neutrudno prepevali. Iz doline so se čuli klici navdušenja, po cesti se je vila povorka bistriškega Sokola, na slehernem vrhu bohinjskih gora pa je gorel kres. Prihodnji dan so se vršile šolske proslave. Na Petrovo sta upravi osnovnih šol na Gorjušah in Koprivniku priredili za javnost svečano skupno prireditev v novi šoli na Gorjušah.

RADECE. Mogočen kres na starem gradu je tudi pri nas najvil Vidov dan. Vse mesto je bilo že na predvečer v državnih zastavah, da je imelo prav praznično lice. Na Vidov dan po službi božji je bila v sokolski dvorani proslava. Šolski otroci so izvajali lepo »Grduca«, s petjem pa so krajšali odmore. Slavnostni govor šolskega upravitelja Pečnika je naredil med navzočimi globok vtis. Za lepo proslavo ima zaslugi poštrevnostno učitelstvo in člani krajevne organizacije JRKD.

Iz Hrastnika

h— Na štiritedenski dopust je šel g. dr. Neuberger. Nadomestuje ga rudarski zdravnik g. dr. Arnshek, ki pa ordinira za vse bolnike, tudi za one od steklene in kemične tovarne, samo v rudniški bolnici.

h— Preprečena nesreča. V nedeljo se je pripeljal v Trbovlje in Hrastnik sportni odsek društva »Grafika« iz Ljubljane z nekim tovornim avtomobilom na tekmo. Med Zagorjem in Trbovljem pa je odpravila zavora in bi se avtomobil kmalu zvrnil v 60 m globok prepad. K sreči se je obdržal na skali. Avtomobil je bil tako močno poškodovan, da so ga morali samotež pripeljati v popravilo v Trbovlje, sportniki pa so peš nadaljevali svojo pot.

h— V fond za brezposelnost je odpadlo od prireditve Sokola 281 Din, od SK Rudar pa 291.75 Din in se odbor za to pomoč najlepše zahvaljuje.

Radio

Izvilleček iz programov

Torek, 5. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas plošče, borza. — 18: Otroški koticček. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Etnika in sociologija evangelijev. — 20: Esperantsko predavanje. — 20.30: Prens iz Zagreba. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

Sreda, 6. julija.

LJUBLJANA 10.30: Reportaža s sokolskega spreveda v Pragi. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nasveti za domači vr. — 19.30: Literarna ura. — 20: Prens iz Pragi. — 22.30: Čas, poročila.

BEograd 12.05: Radio - orkester. — 20: Prens opere iz Pragi. — Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Prens opere iz Pragi. — PRAGA 20: Prens opere »Pohlavci« iz gledališča. — BRNO 20: Opera iz Pragi. — VARŠAVA 18.20: Lahka glasba. — 20: Mešan glasbeni program. — 21: Klavirski koncert. — 22: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 16.40: koncertna ura. — 17.30: Pesmi. — 19.35: Muzika za smeh. — 20.35: Mešan program. —

22: Brahmsova glasba. — 22.25: Godba za ples. — BERLIN 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Skladbe za brač in klavir. — 21: Zabaven program. — Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 19.30: Koncert filharmoničnega orkestra. — 21: Simfonični koncert. — 22.45: Vesele o strahovih. — BUDIMPEŠTA 18.30: Koncert solistov. — 19.45: Ciganska kapela. — 20.30: Dramski večer. — Plesna glasba. — RIM 17.30: Mešan glasbeni program. — 20.45: Naslop japonskih pevcev.

Diake cenj. dame

na obrazu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam Vaso lepoto, eleganco in sramežljivost. — »VENERA« eliksir Vas reši v par sekundah — brez bolečin in nevarnosti — vseh nepotrebnih diak. Naročite še danes lepo dišeči »VENERA« eliksir, ne bo Vam žal. Bočica 10 Din (predplačilo), na povzete 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din. Pošlje:

R. COTIČ,

Ljubljana VII., Kamniška ulica št. 10 a (Janševa) 8696

Kdor je pameten, uporablja „OLLA“ dokazano nenadkrijliva. 249/V

Pleskarska in sobo-slikarska dela

izvršuje po najugodnejših pogojih

GENUSSI IVAN 7660

LJUBLJANA, Igriška ulica št. 10.

Rdeča kokarda

je sijajen roman, ki ga morete čitati le s pritajenim dihanjem. — Povede Vas v čase velike revolucije, Din 35.—, vezan Din 45.—. Naroča se pri upravi »Jutrac«.

Kaj mora vsaka nevesta vedeti, preden stopi v zakon?

Naročite takoj to edinstveno knjigo, katero mora čitati vsako dekle, ako hoče biti srečno v zakonu. Za mladino ni ta knjiga. — Pošilja se po pošti. Kdor pošlje v pismu Din 20.—, se mu pošlje knjiga franko na njegov naslov. Po povzetju Din 5.— več. — »Ambro« — Ljubljana, poštni predal 74. 8693

Lep naj bo Vaš dom!

Slikanje in pleskanje izvršuje najsolidneje in po najnižjih cenah trdka

IVAN KOŠAK, LJUBLJANA

Rimska cesta šte 23 249

NAČRTE IN STAVBENIK
ZGRADBE FURLAN - KUNAVER
IZVRŠUJE
STAVBENO LJUBLJANA, RIMSKA CESTA 13
PODJETJE NASVETI V PISARNI BREZPLAČNI

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega in dobrega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Karla Schmida

smo prešli nebroj dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša neizmerno bol.

Pred vsem se zahvaljujemo g. župniku Gabercu za poslovljene besede, cerkvenemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, domačemu gasilskemu društvu ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blagoga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Se enkrat vsem iskrena zahvala.

Gornja Radgona, dne 3. julija 1932.

8691

Zalujoči rodbini Schmid in Fidler.

Zahvala

Vsem dragim prijateljem in znancem, ki so se nas ob bridki izgubi našega nepozabnega blagopokojnega

inž. agr. Alberta Vedernjaka

osebno ali pismeno z izrazi sočutja in s tolažilno besedo spomnili in nam neizrekljivo bol olajšali, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo, posebno pa še vojaškemu odposlanstvu in vsem onim, ki so pokojnemu na poslednji poti čast izkazali in krsto s cvetjem obsipali.

Bog jim povrni!

Maribor — Ljubljana, dne 3. julija 1932.

868v

Rodbine VEDERNJAK, KUMP, STESKA, KISS.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti sporočamo vsem prijateljem in znancem, da je naša predobra mama, sestra, stara mama, teta, tašča, gospa

Ivana Zupanc

roj. Carli

dne 3. julija ob 4. uri zjutraj, previdena s tolažili sv. vere, po mučni bolezn i v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek, dne 5. julija ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice javne bolnice v Ljubljani na pokopališče k Sv. Križu. 8694

Vevče — Ljubljana, dne 4. julija 1932.

MATKO, soprog — MARTA GLOBOČNIK roj. ZUPANC, IVAN in ANICA, otroci, ter ostali sorodniki.

NAZNANILO!

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzela 3. julija t. l. znano

gostilno Stossier v Mariboru

MLINSKA ULICA 9, ter se cenjenemu občinstvu najviljudneje priporočam za obilen obisk.

Josipina Lorenčak.

Sprejemajo se tudi abonenti! Celodnevna oskrba Din 12.—, Vino lastnega pridelka od Din 5.— naprej.

VI 26341/1932

8690

Razpis!

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje

izvršitev pleskarskih del na litoželeznem mostu za bolnico v Ljubljani.

Razpisni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu, Nabrežje XX. septembra št. 2/II., vložišče med uradnimi urami od petka, dne 1. julija 1932 naprej.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti istotam do petka, dne 15. julija 1932 do 11. ure popoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 2. julija 1932.

Župan in mestni načelnik:

Dr. Dinko Puc l. r.

Prigodom teške žalosti, koja nas je zadesila smrću našeg neprežaljenog

ing. Gjura Emera

ovim putem, u ime svoje i rodbine, izrazujem najtopliju i neprolaznu zahvalnost svima, koji su se za vrijeme njegove duge bolesti tako svesrdno zauzeli za njegovo ozdravljenje, svima, koji so pokazali tako odano i privrženo prijateljstvo prama milom pokojniku, još onima, koji su ga sa toliko pieteta ispratili na njegovom zadnjem tužnom pot!

8698

Užalošćena supruga i ostala rodbina.

